

təmiz saxlayın!

DİN Baş DYP İdarəsi sürücülərə müraciət edib. DİN-dən verilən məlumata görə, son günlər Bakı şəhərində və respublikanın avtomobil yollarında zahiri görünüşü təmiz olmayan, səlqişiz, dövlət qeydiyyat nişanları görünməyən nəqliyyat vasitələrinin hərəkət etməsi hallarına rast gəlinir:

"Belə avtomobillərin turizm mərkəzinə çevrilmiş paytaxtımızın ümumi estetik görünüşünə xələl gətirməsini, eləcə də qeyd olunan halların qanunvericiliklə inzibati məsuliyyətə səbəb olmasını nəzərə alaraq, Baş DYP İdarəsi nəqliyyat vasitələri sürücülərindən xahiş edir ki, avtomobillərin zahiri görünüşünün, eləcə də hərəkətə başlamazdan əvvəl və yol-buoyu nəqliyyat vasitələrinin dövlət qeydiyyat nişanlarının oxunması üçün onların təmiz saxlanılmasını təmin etsinlər. Müraciətə düşünülmüş şəkildə yanan hər bir vətənpərvər sürücüyə əvvəlcədən təşəkkürümüzü bildirir, bütün hərəkət iştirakçlarına yollarda yüksək mədəniyyət nümayiş etdirmək tövsiyəsi ilə təhlükəsiz yol arzulayırıq".

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kəndli İnformasiya Vasitələrinin inkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti ilə birlikdə keçirdiyi fərdi jurnalist yazı müsabiqəsinə yekun vurulub.

Rayon İcra Hakimiyyətində qaliblərin mükafatlandırılma mərasimi keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə açan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov medianın cəmiyyətdə oynadığı mühüm roldan danışıb. Bildirib ki, media cəmiyyətin maarifləndirilməsi, onun ölkənin ictimai-siyasi həyatında baş verən hadisələrlə bağlı məlumatlandırılmasında mühüm rol oynayır. Həsən bəy Zərdəbinin təsis etdiyi "Əkinçi" qəzeti ilə milli mətbuatımızın əsasının qoyulduğunu deyənlər İlqar Abbasov bildirib ki, Azərbaycan mediası özünün inkişaf dövrünü ümumilliyə keçirib. Ümumilliyə keçməyi istəyən Azərbaycan zamanında yaşayıb. Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı qeyd edib ki, ümumilliyə keçməyi istəyən Azərbaycan zamanında yaşayıb. Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı qeyd edib ki, ümumilliyə keçməyi istəyən Azərbaycan zamanında yaşayıb. Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı qeyd edib ki, ümumilliyə keçməyi istəyən Azərbaycan zamanında yaşayıb.

Bax:səh-3

ƏDALƏT

Qurucusu:
Adil Mınbaşiyev

Gündəlik hüquq qəzeti

Qəzet 1990-cı ilin
iyulundan çıxır

№ 128 (5358) 20 iyul 2018-ci il

Qiyməti 20 qəpik

"Qarabağ" Avropa çempionlar liqasının 1-ci qrup təsnifatı oyunlarında Sloveniyanın "Olimpiya" komandasını yola saldı. İkinci təsnifat qrupunda isə Albaniya çempionu ilə oynayacaq. İnşallah! "Qarabağ" atlarının ayaq səsləri və kişnətiləri yenə Avropada qiymət qoparacaq. Təşəkkürlər, Qurban Qurbanov! Qısa bir zaman kəsiyində yeni bir "Qarabağ" formalaşdırma bildiyinə görə!

"Azərbaycan qazı Avropa İttifaqı məkanında öz yerini tutacaq"

Bax:səh-2

10 min nəfərə 15 vəkil düşəcək

"Bu gün bütün mərhələlərdən keçmiş, ixtisas imtahanlarını müvəffəqiyyətlə vermiş 264 nəfər namizəd vəkilliyə qəbul olunacaq".

Bunu Vəkillər Kollegiyasının sədri Anar Bağırov deyib. Onun sözlərinə görə, bunlarda ölkədə vəkillərin sayı ilk dəfə olaraq 1500-ü öteçək: "Bu, çox böyük bir göstəricidir. Əgər cəmi 3 ay bundan əvvəl ölkədə hər 10 min nəfərə 9 vəkil düşürdüsə, artıq bu rəqəm 15 vəkil təşkil edəcək. Bu, çox ciddi bir irəliləyişdir, eyni zamanda, regionlarda vəkillərin sayı kəskin artacaq". Anar Bağırov həmçinin bildirib ki, vəkillərin peşə bayramının təsis olunması zəruridir və bununla əlaqədar Vəkillər Kollegiyası Rəyasət Heyəti tərəfindən müvafiq komissiya yaradılıb. Belə ki, komissiya tərəfindən çoxsaylı arxiv sənədləri üzərində aparılan araşdırma və təhlillər nəticəsində 1919-cu ilin 30 iyul tarixinin Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində vəkillərin münisiflər heyətinin təşkili və yaradılması tarixi olmasını əsas götürərək həmin tarixin Azərbaycan Respublikası vəkilliyinin peşə bayramı günü kimi qeyd edilməsini Vəkillər Kollegiyası Rəyasət Heyətinə təklif edib.

QUZU KƏSƏRƏM BELƏ TƏHSİLƏ

Qəzetlərdə oxuyuram ki, Bakı şəhərində, baş kəndimizdə 317 məktəb var, həmin məktəblərin 300-nün direktoruna da töhmət verilib. Əladı ey.

Türkiyədən ABŞ-a xəbərdarlıq

Rəsmi Ankara ABŞ nümayəndə heyəti ilə keçirilən görüş zamanı FETÖ-ya görə Vaşinqtondan gələn diplomatlara xəbərdarlıq edib. Bu barədə Türkiyə XİN informasiya yayıb.

"Türkiyə və ABŞ arasında keçirilən toplantıda FETÖ barədə ABŞ-ın artıq ölkəmizi yola vermək siyasətindən əl çəkməsini vürğulədiq", - XİN açıqlamasında bildirilib.

Qaçqın statusu ilə yaşayan şəxslərin sayı artıb

Bu il Azərbaycanda qaçqın statusu əsasında yaşayan şəxslərin sayında 23 faiz artım qeydə alınıb.

V.Hüseynovun sözlərinə görə, Dövlət Miqrasiya Xidmətinin rəisi Vüsal Hüseynov Xidmətin bu ilin 6 ayında fəaliyyətinin yekunlarına həsr olunmuş tədbirdə deyib. O bildirib ki, hazırda bu şəxslərin sayı 75 nəfərdir.

Ötən ilin müvafiq dövründə bu göstərici 61 nəfər olub. V.Hüseynovun sözlərinə görə, Dövlət Miqrasiya Xidməti miqrasiya qanunvericiliyinin tələblərini pozmuş 9603 əcnəbi və vətəndaşları olmayan şəxs, həmçinin Azərbaycan vətəndaşları barəsində müvafiq qərarlar qəbul edib: "Bu da ötən dövrlə müqayisədə 2 faiz artım deməkdir".

Canlı efirdə 675 nəfəri öldürdüyünü etiraf etdi

Qanada keşiş 675 nəfəri qətlə yetirdiyini canlı efirdə etiraf edib. Söhbət dini mərasimə aid qətdən gedir.

Keşişin sözlərinə görə, o, 17 yaşından bəri "İblisə yaşayır". Üzünü maska ilə bağlayan keşiş qeyd edib ki, ölənlərin əksəriyyəti uşaqlardır və həmin uşaqları ona "İblisin" ardıcılığı olan hakimlər və tibb bacıları verib. Keşiş hesab edir ki, "qaranlıq ruhlarla" doğulub və 650-dən artıq İblislə təmasda olub. Lakin polis dini ritual zamanı qətlə yetirilən şəxslərlə bağlı şikayətin daxil olmadığını açıqlayıb.

Qəssablar etiraz edir

Şəki şəhərinin mərkəzi kolxoz bazarında işləyən 30-dan çox qəssab 2 gündür etiraz tətilinə başlayıblar.

Bazarda 2 gündür et yoxdur. Şəkiyə turistlərin gəldiyi bir zamanda ətin olmaması restoranların da alverinə öz təsirini göstərir. Buna səbəb Baytarlıq idarəsinin hər kəsə mal üçün verilən rüsumun iki dəfə qaldırılması və bütün kəsiləsi heyvanların bir məntəqədə kəsilməsinə qərar verməsi olub. Qəssabların dediyinə görə, bir xırda buyuzlu heyvanın kəsilib bazarla gətirilməsinə 10 manat ödəməli olurlar. Buda ətin qiymətlərinin qalxmasına səbəb olacaq.

Onsuz da əhalinin vəziyyətinin ağır olduğu zamanda ətin qiymətinin qalxması alverə də təsir edəcək. Hələlik aidiyyəti qurumlar bazarda baş verənlərə bığana qalırlar.

İqtisadçı "ASAN imza"nın ləğvini təklif etdi

Bax:səh-2

Tehrana ağır zərbə

Yaponiyanın neft şirkətləri İrandan neft idxalının dayandırılmasını nəzərdən keçirməyə başlayıb.

Bu barədə məlumatı Yaponiyanın "Nikkei" qəzeti yayıb. Artıq idxalın dayandırılmasıyla bağlı ABŞ-ın JXTG Holding, "Idemitsu Kosan" və digər neft şirkətlərinə xəbərdarlıq məktubu göndərdiyi də vurğulanır. Bununla əlaqədar olaraq Yaponiyanın xarici işlər və iqtisadiyyat nazirlikləri ABŞ-la danışıqlara başlayıb.

Qeyd edək ki, bundan öncə Hindistan da öz şirkətlərinə İrandan neft idxalının dayandırılması imkanlarını nəzərdən keçirməyi tapşırırdı.

Musa Yaqubun səhhəti haqda son məlumat

"Ötən həftə heç yaxşı deyildi. Bu gün özünü yaxşı hiss etdiyinə görə gəzintiye çıxarmışım". Bu sözləri Azərbaycanın tanınmış şairi Musa Yaqubun nəvəsi Aynaxan Yaqublu sevimli şairimizin son vəziyyəti barədə danışarkən deyib. Şairin nəvəsi bildirib ki, Musa Yaqubun vəziyyəti yaxşı olduğu zamanlarda tez-tez gəzdirilir: "Uzaq məsafələrə özü gəzə bilmir, tez yorulur. Hava almağa biz çıxarıyıq. Evdə olanda özü də ayağa qalxır, addım atır. Ancaq ayaqüstə çox dayanma bilmir. Nitqi də normaldır, danışır, istəyini, fikrini bildirir". A.Yaqublu bildirib ki, dostları şairi tək qoymurlar: "Eve gəlib-gedənimiz heç vaxt azalmayıb. Babamın dostları tez-tez gəlir. Demək olar hər gün hansısa dostu gəlir, tək qoymurlar".

Smartfonlar üçün sınmayan şüşə hazırlandı

"Corning" şirkəti yüksək dözümlülüyə malik yeni nəsil "Gorilla Glass 6" ekran şüşəsini istehsal edib. Yeni materialdan hazırlanan şüşə bir metr hündürlükdən 15 dəfə yerə düşsə də, sınırmır. İstehsalçı şirkət bildirir ki, "Gorilla Glass 5"dən fərqli olaraq, kompozit şüşə tamamilə yeni kimyavi tərkibə malikdir. Yeni elementlərin hesabına kompressiyanın səviyyəsini artırmaq mümkün olub. Bu, şüşəni müxtəlif zədələnmələrə daha dözümlü edir.

GÜNÜN LƏTİFƏSİ

Bir məşhur həkim öz işini oğluna tapşırıq. Oğlu işdən evə sevinclə qayıdaraq deyir:
- Ata, sənin 30 ildir müalicə edə bilmədiyim xəstəni mən bir günə müalicə etdim.
Atası əsəbiləşərək deyir:
- Sən nə etdin?! Mən 30 ildir ailəmi o xəstənin hesabına saxlayıram.

"Azərbaycan qazi Avropa İttifaqı məkanında öz yerini tutacaq"

"İtaliya şirkətləri bilməlidirlər ki, bizim planlarımız nədən ibarətdir. Bizim planlarımız hər il dərc edilir, dövlət investisiya proqramı hər il icra edilir və bizim beşillik sosial-iqtisadi inkişaf planlarımız var. 2004-cü ildən başlayaraq bu proqramlar dərc olunur, icra edilir və orada Azərbaycanda görüləcək bütün işlər göstərilir. Şəhərlər, hətta qəsəbələr, kəndlər üzrə infrastruktur layihələri, sosial obyektlərin tikintisi, texnoloji inkişafı ilə bağlı hər şey orada göstərilir. Sadəcə olaraq, bu məlumatı əldə etmək lazımdır. Hesab edirəm ki, biznes forum bu məlumatı təqdim edilməsində də müsbət rol oynayacaq".

Bunu Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev Azərbaycan-İtaliya biznes forumunda çıxışı zamanı deyib.

O qeyd edib ki, Azərbaycanın ümumi iqtisadi inkişafı çox müsbətdir və uğurludur: "Ticarət dövriyyəsinə gəldikdə, İtaliya Azərbaycan üçün birinci ticarət tərəfdaşdır. Ancaq etiraf etməliyik ki, bunun təməlinə xam neft əməliyyatı dayanır. Çünki Azərbaycan ən çox xam nefti İtaliya istiqamətinə göndərir və beləliklə, ticarət dövriyyəsi böyük rəqəmlərlə ölçülür. Biz isə istəyirik ki, bizim ticarət dövriyyəyimiz çoxşaxəli olsun. Biz həm İtaliyaya daha çox qeyri-neft məhsulları ixrac edə bilək və İtaliyadan idxal edə bilək. Ona görə, biz gələcəkdə ticarət dövriyyəsinin şaxələndirilməsi məsələsinə də mütləq baxmalıyıq. Azərbaycan son 15 ildə iqtisadi baxımdan çox uğurla inkişaf edib. Son 15 ildə iqtisadiyyat, yəni, ümumi daxili məhsul 3,2 dəfə artıb. Hesab edirəm ki, bu, dünya miqyasında rekorddur. Hesab edirəm, bundan daha vacib məsələ odur ki, biz sosial məsələlərin həllində də yaxşı nəticələrə nail olmuşuq. Azərbaycanda işsizlik kəskin şəkildə aşağı düşüb və 5 faiz səviyyəsindədir. Yoxsulluq təxminən 50 faizdən 5,4 faizə enib. Bizim xarici borcumuz ümumi daxili məhsulun cəmi 20 faizini təşkil edir. Azərbaycanın valyuta ehtiyatları ümumi daxili məhsula bərabərdir. Yəni, bütün bu göstəricilər göstərir ki, makroiqtisadi vəziyyət müsbətdir. Dünyanın aparıcı beynəlxalq qurumları da Azərbaycanın bu sahədəki fəaliyyətini yüksək qiymətləndirir. O cümlədən Davos Dünya İqtisadi Forumu Azərbaycan iqtisadiyyatının rəqəbatqabiliyyətliliyinə görə dünya miqyasında 35-ci yeri ləqiqət qəbul edib. Hesab edirəm ki, bu, çox gözəl göstəricidir. Digər hesablamalara görə, məsələn, həmin Davos Forumunun infrastruktur inkişafı ilə bağlı hesabatında Azərbaycan dünyada 26-cı yerdədir. Son illərdə çox böyük infrastruktur layihələri icra edilib və inkişaf edən ölkələr arasında inklüziv inkişaf indeksinə görə Azərbaycan üçüncü yerdədir. Bildiyiniz kimi, biz böyük enerji layihələrini uğurla icra etmişik. Biz dənizləri birləşdiririk. Xəzər dənizini Qara dənizlə neft kəməri ilə birləşdirdik. Ondan sonra Xəzər dənizini Aralıq dənizi ilə neft kəməri ilə birləşdirdik. Bunlar tarixi layihələrdir. Biz Avrasiyanın enerji xəritəsini demək olar ki, yenidən tərtib etmişik və buna davam edirik. Hazırda isə biz "Cənub Qaz Dəhlizi" layihəsini uğurla icra edirik. Bu barədə də qısa məlumat vermək istəyirdim. Cənub Qaz Dəhlizi dörd layihədən ibarətdir. Nəhəng "Şahdəniz" qaz yatağının işlənilməsinin ikinci fazası - bu layihə başa çatıb. Cənubi Qafqaz Qaz Kəməri, hansı ki, Azərbaycan qazını Gürcüstan istiqamətinə göndərir. Trans-Anadol qaz kəməri - TANAP, bu da Türkiyə ərazisindən çəkilən qaz kəməridir və Trans-Adriatik qaz kəməri - TAP. Bu dörd layihədən üçü artıq reallaşmışdır. Bu ilin may ayında Bakı şəhərində Cənub Qaz Dəhlizinin, iyun ayında isə Türkiyədə TANAP layihəsinin rəsmi açılışları olub. Maliyyə tutumu 40 milyard dollardan çox olan bu nəhəng layihə bir neçə ölkəni, bir çox şirkətləri birləşdirir. Bu layihə başa çatmaq üzrədir və dörd layihənin üçü müvəffəqiyyətlə başa çatdırılıb. Beləliklə, yaxın zamanlarda Azərbaycan qazi Avropa İttifaqı məkanında öz yerini tutacaq".

Dövlət başçısı nəqliyyat məsələsinə də toxunub: "Coğrafi cəhətdən bizim açıq dənizlərə çıxışımız yoxdur. Ancaq buna baxmayaraq, biz Azərbaycanda beynəlxalq nəqliyyat və logistika mərkəzini yaradıırıq. Bunun üçün məqsədyönlü, çoxşaxəli iş aparılıb. Son 15 il ərzində Azərbaycanda 6 beynəlxalq hava limanı yaradılıb. Azərbaycan daxilində demir yollarında təmir-bərpa işləri gedir. Xəzər hövzəsində ən böyük dəniz ticarət limanı bu ilin may ayında istifadəyə verilib. Onun hazırda yükəməsi qabiliyyəti 15 milyon ton, gələcəkdə isə 25 milyon ton olacaq. Son 15 il ərzində 15 min kilometr magistral yollar çəkilib. Bütün qonşu ölkələrlə bizi çox gözəl yeni yollar bağlayır. Keçən ilin oktyabrında Azərbaycanı Türkiyə ilə birləşdirən Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu istifadəyə verilib. Beləliklə, Asiyadan Avropaya və əks istiqamətə ən qısa yol Azərbaycan ərazisindən açılıb. Əgər ənənəvi dəniz yolu 30-35 gün tələb edərsə, yeni Bakı-Tbilisi-Qars demir yolu vasitəsilə yükler Asiyadan Avropaya cəmi iki həftə ərzində daşınır. Biz görürük ki, bu yolla yükdaşımaqlar gündən-günə artır və bu, çox etibarlı yeni bir nəqliyyat damarı olacaq.

Bununla paralel olaraq, Azərbaycan Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizinin fəal iştirakçısıdır, üzvüdür. Biz bu sahədə də böyük vəsait qoyuruq. Şimal-Cənub nəqliyyat dəhlizi hazırda fəaliyyətə başlayıb. Azərbaycan ərazisində lazım olan bütün infrastruktur yaradılıb. İndi yüklər Azərbaycan ərazisindən rahatlıqla daşınır. Gələcəkdə qonşu ölkələrdə əlavə vəsait qoyuluşu nəticəsində bu yolun yükəməsi qabiliyyəti daha da artacaq. Bütün bu infrastruktur imkan verir ki, Azərbaycana bundan sonra da böyük həcmdə sərmayə qoyulsun. Çünki neft-qaz sektoruna qoyulacaq sərmayə üçün bütün neft-qaz kəmərləri var və onun tikintisi davam edir. Yeni sənaye müəssisələri ilə bağlı investisiyalar üçün nəqliyyat imkanları çox genişdir. Onu da qeyd etməliyik ki, Azərbaycanın Xəzər hövzəsində ən böyük ticarət donanması, gözəl investisiya iqlimi var. İndi 200-dən çox gəmi Xəzər sularında yükdaşımaqlar aparır. Azərbaycan çox sabit ölkədir, həm siyasi, həm iqtisadi cəhətdən. Ona görə, mən hesab edirəm ki, sərmayə qoyuluşu üçün Azərbaycan çox gözəl ölkədir. Əlbəttə, xarici qonaqlar hesab edə bilərlər ki, mən burada ölkəmizi tərifləməklə məşğulam. Mən bunu gizlətmirəm, edirəm və etməliyəm. Çünki hər bir dövlət başçısı çalışmalıdır ki, onun ölkəsini daha yaxından tanınsınlar, daha çox vəsait qoysunlar. Ancaq bu tərif ədalətlidir. Mən tam həqiqiyyət qonaqlara çatdırıram və ümid edirəm ki, onlar mənim sözlərimdən sonra Azərbaycana daha da böyük həvəslə gələcəklər və işləyəcəklər".

"Azərbaycan Qarabağ münafişəsinin beynəlxalq hüquq əsasında həllinə çalışır"

"Fəaliyyət göstərdiyi 20 il ərzində ANAMA qarşısına qoyulan tapşırıqları yerinə yetirib və sıralarına peşəkar kadrlar cəlb edib, maddi texniki bazasını müasir standartlar səviyyəsinə yüksəldib".

Bunu Azərbaycan Prezidentinin Hüquq mühafizə orqanları ilə iş və hərbi məsələlər üzrə köməkçisi - şöbə müdiri Fuad Ələsgərov Azərbaycan Respublikası Əraziyərinin Minalardan Təmizlənməsi üzrə Milli Agentliyin (ANAMA) yaranmasının 20-ci ildönümü münasibətilə keçirilən mərasimdə deyib.

Prezidentin köməkçisi bildirib ki, 2017-ci ildə Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamlarına uyğun olaraq işğaldan azad edilən Cəbrayıl rayonunun Cocuq-Mercanlı kəndinin bərpası ilə bağlı qısa müddət ərzində 3.5 milyon kvadrat metr-dən çox ərazi minalardan təmizlənilib.

"ANAMA fəaliyyətə başladığı dövrdən bir çox beynəlxalq təşkilatlarla, eləcə də ayrı-ayrı dövlətlərin müvafiq strukturları ilə səmərəli əməkdaşlıq qurub, qarşılıqlı təcürüb mübadiləsi aparıb. Agentliyin yalnız Azərbaycan ərazisində deyil, başqa döv-

lətlərin ərazilərində də əməliyyatlara cəlb edilməsi onun əməkdaşlarının yüksək peşəkərliliyinin göstəricisidir. Minalardan təmizləmə peşəsinin sahibləri əksər hallarda öz həyat və sağlamlıqlarını təhlükə altına ataraq şərafətli və humanist vəzifələrini icra edirlər. Onların fəaliyyətinə ölkə rəhbərliyi tərəfindən də xüsusi diqqət yetirilir, agentliyin maddi-texniki təchizatı gücləndirilir, əməkdaşları dövlət mükafatları ilə təltif olunurlar".

F.Ələsgərov qeyd edib ki, Azərbaycan dövləti Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsinin beynəlxalq hüquq norma və prinsipləri əsasında həllinə çalışır.

"İşğal olunmuş ərazilərimiz azad edildikdən sonra ANAMA-nın üzünə məcburi köçkünlərin öz doğma torpaqlarına təhlükəsiz şəraitdə qayıtmaqlarının təmin olunması kimi önəmli vəzifə düşəcək".

Təhsilin direktor problemi

"Təsəvvür edin ki, bu il ərzində Bakı şəhərində yerləşən 317 orta ümumtəhsil məktəbdən 300-nün direktoruna töhmət verilib. Sənədləşdirmə işlərinin düzgün aparılmayıb". Bunu İnterpress.az-a açıqlamasında təhsil üzrə ekspert Kamran Əsədov deyib. O bildirib ki, həmin direktorların töhmət almamasına səbəb isə sənədləşdirmə işlərinin düzgün həyata keçirilmədikləri olub: "Onlar sənədləşdirmə işlərini bacarmırlar. Onlar şəffaf yolla direktor təyin olunublar, amma bu təyinat keyfiyyətsiz deyil. Ona görə də, direktorların təyinatı zamanı əsas keyfiyyətə önəm verilməlidir. Şəffafliq o qədər də önəmli deyil. Hesab edirəm ki, bu şəffafliq daha böyük təhlükələrə gətirib çıxara bilər".

Məsələ ilə bağlı adalet.az saytı ekspertlərə müraciət edib. Ekspertlər qeyd ediblər ki, ümumilikdə orta məktəblərdə kadr səhlənkarlığı mövcuddur. Sosial şəbəkələrdə və digər sosial mediada bununla bağlı kifayət qədər faktlar var.

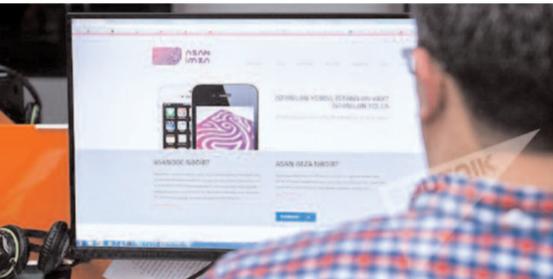
Bu faktları araşdıranda isə belə olur ki, günahkar şagird yox, müəllimdir. Müəllimlərin bu səviyyəyə gəlib çıxmasında əsas yük direktorların üzünə düşür. Çünki, direktorlar işə düzgün nəzəret edə bilmədiyindən mövcud problemlər yaranır. Elə Kamran Əsədov özü də bu düşüncədədir. O deyir ki, öten il orta məktəblərə təyin olunanlarla direktor daha sonra öz ərizələri ilə işdən çıxardığı vurğulayıb: "Təkcə 2017-ci ildə 236 direktor təyinatı olub. Onlar arasında 30-a yaxın direktor iki aydan sonra öz ərizələri ilə işdən çıxıb və yaxud da çıxarılıb".

biliklər əsasında deyil, bacarıqlar əsasında müəyyən edilməlidir. Ona görə də direktorların idarəçilik bacarıqları olmalı və onlar məktəbə pul gətirməli və pul qazandırmalıdır. Təəssüf ki, direktorların məktəbə pul qazandırmaması deyəndə onları rüşvət alməsi kimi başa düşüldür. Xeyr, bu, belə deyil. Bu gün ümumtəhsil məktəbləri dövlətdən maliyyələşir. Hesab edirəm ki, dövlət məktəblərə ayırdığı maliyyəni dayandırmalıdır. Direktorlar da yaxşı idarəçidirlərsə, məktəbə pul qazandırmalıdır. Necə olur ki, özəl təhsil müəssisələri qazanc əldə edə bilir, amma bizim bu direktorlar kreslolarında oturub rahat şəkildə aylıq qazanclarını alırlar. Nə keyfiyyət var, nə də kəmiyyət".

"Ona görə də hesab edirəm ki, direktor olmaq üçün sif müəllimlik ixtisasına sahib olmağa ehtiyac yoxdur. Əsas idarəetmə bacarığına və menecerlik fəaliyyətinə önəm verilməlidir ki, müəssisə qazanc gətirilsin" - deyir, K.Əsədov əlavə edib.

Ədil Ədilzadə

İqtisadçı "ASAN imza"nın ləğvini təklif etdi

"Azercell" gələn ayın 15-dən etibarən "Asan imza" xidmətindən istifadəyə görə abunə haqqını 2.5 dəfə artırıcaq. 1 manata təklif edilən bu xidmətə görə o gündən sonra

2.5 manat ödəməli olacağıq. "Azercell Telekom" MMC bunun xərclərini artması ilə əlaqələndirib. Bildirilib ki, digər mobil operatorlar da qiymət artımına gedəcəklər. Amma nəyin

hesabına xərcin nə az- nə çox 2.5 dəfə artması səbəbləri qaranlıqdır. Bu barədə danışıq inkişafı Vüqar Byarəmov bildirib ki, eyni zamanda, digər operatorların da eyni gündə qiymət artımlarına gətmələri məhz mobil kommunikasiya bazarının liberallaşdırılması vacibliyini bir daha artırır: "Təəssüf ki, sözügedən bazarda rəqəbatın zəif olması mobil operatorların asanlıqla və hətta eyni gündə belə kəskin qiymət artımlarına zəmin yaradır. Digər tərəfdən, elektron iqtisadiyyatın inkişafının prioritet olduğu bir halda "Asan imza"ya görə ayda 2.5 manat ödəmək elekt-

ron xidmətlərə marağı azalda bilər. Elektron xidmətlərin daha aşağı xərclər ilə əldə edilməsinin özü də prioritet olmalıdır. Təəssüf ki, son taarif artımları bundan xəbər verir.

Bütün bunları nəzərə alaraq yeni yaradılan Antiinhisar və bazarın liberallaşdırılması vacibliyini bir daha artırır: "Təəssüf ki, sözügedən bazarda rəqəbatın zəif olması mobil operatorların asanlıqla və hətta eyni gündə belə kəskin qiymət artımlarına zəmin yaradır. Digər tərəfdən, elektron iqtisadiyyatın inkişafının prioritet olduğu bir halda "Asan imza"ya görə ayda 2.5 manat ödəmək elekt-

V.Byarəmov deyib ki, ümumiyyətlə, hökumət "ASAN imza"nın ləğv edilərək onun əvəzinə pulsuz elektron imza sisteminin tətbiqinə çalışmalıdır.

Rus müxbir Qarabağda yolunu azdı

Bir müddət öncə Azərbaycanın Ermənistan tərəfindən işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ bölgəsində mobil operatorun qondarma rejiminin inhisarında olması işğal altındakı torpaqlara yerləşdirilən ermənilər tərəfindən narazılığa səbəb olmuşdu. Söhbət "Qarabağ-Telekom" mobil operatorundan gedir. Etirazlardan sonra qondarma rejim mobil bazarının şaxələndirilməsi haqqında qərar qəbul etdi.

Rusiyanın "CNews" informasiya-texnologiya saytının müxbiri Azərbaycanın işğal altındakı ərazilərinə baş çəkərək, mobil bazarla bağlı vəziyyəti öyrənib.

Qeyd edək ki, saytın müxbiri Qarabağda Azərbaycanın rəsmi icazəsi olmadan Ermənistan ərazisindən gedib.

Saytın müxbiri yazır ki, o, İrəvanda aeroportdan düşəndə yeni SIM kart alıb.

"Aeroportda SIM kartı pasportuz almaq mümkündür. Lakin hava limanından çıxandan sonra onu pasportla 2,5 min

drama (323 rus rublu) ala bilərsiniz. Hətta pulu rus rublu ilə də ödəyə bilərsiniz. SIM kartlar "Veon Ermənistan" operatoruna məxsusdur. Ticarət markası "Beeline"-dir. Bu marka Rusiya-

nın "Vimpelkom" şirkəti ilə birlikdə "Veon" qrupuna daxildir", - deyir reportajda bildirilir. Reportajın müəllifi daha sonra işğal altındakı Dağlıq Qarabağda qalıb. O yazır ki, Qarabağda mobil əlaqə ilə problemlər başladı: "Rusiya SIM kartı işləmədi. Sonra məlum oldu ki,

"Qarabağ-Telekom"da Rusiya rominqi var, lakin yalnız "Meqafon"la işləyir. Maraqlıdır ki, "Meqafon"un saytında rominq bölməsinə "Dağlıq Qarabağ" axtarışı verəndə bura Azərbay-

isə Ağdam istiqamətində yola çıxıb.

"Taksi sürücüsü yolu azaraq Azərbaycan Ordusunun mövqelərinə doğru hərəkət etdi. Biz bunu Rusiya operatorunun xəbərdarlığı sayəsində bildik. Cəbhəyə yaxınlaşdıqda Rusiya operatorunun SIM kartı "Bakcell Azərbaycan" operatoru ilə birləşmə nəticəsində işləməyə başladı.

Cəbhə boyu artilleriya qurğularını görəndə də biz azdıqımızı anladıq və geri qayıtdıq", - deyir müxbir yazır.

Reportajda xüsusi diqqət çəkən məqam Rusiyanın "Müqafon" mobil şirkətinin Azərbaycanın işğal edilmiş Dağlıq Qarabağ bölgəsində yaradılan qondarma rejimə məxsus mobil operatora rominq xidmətinin göstərilməsidir. Doğrudur, Rusiya şirkətinin saytında Dağlıq Qarabağ Azərbaycan ərazisi olaraq göstərilir, lakin bu, onun separat rejimə əməkdaşlığına haqq qazandıra bilməz.

Həbsxanalarda 38 dəfə narkotik aşkarlanıb

"2018-ci ilin ilk yarım ilində həyata keçirilmiş axtarış-tədbirləri nəticəsində həbs edilmiş şəxslərdən, məhkumlarından və digər şəxslərdən 1770 manat məbləğində pul, 62 mobil telefon, 38 fakt üzrə 56,5 qram narkotik və psixotrop maddələr aşkar edilib".

Bu barədə Penitensiar Xidmətin rəisi Məmmədov deyir. O qeyd edib ki, 2018-ci ilin ilk altı ayı ərzində fəaliyyətinin yekunlarına dair hesabat məruzəsində bildirib. Onun sözlərinə görə, həmin faktlar üzrə toplanmış materiallar hüquqi qiymət verilməsi üçün aidiyyəti hüquq-mühafizə orqanlarına təqdim olunub.

Digər hüquq-mühafizə orqanları ilə qarşılıqlı fəaliyyət nəticəsində 335 müxtəlif cinayətin üstünün açılmasına köməklik göstərilib. Penitensiar Xidmətin əməliyyat aparatının təşəbbüslü məlumatları əsasında daxil işlər orqanları ilə birgə keçirilən əməliyyat tədbirləri nəticəsində həbs edilmiş şəxslər və məhkumlar tərəfindən könlü olaraq təqdim edilmiş 3 ədəd odlu silah götürülərək aidiyyəti orqanlara təhvil verilib.

MTRŞ radioların işində nədən narazıdır?

Yaxın vaxtlarda radiolarda Azərbaycan ədəbi dilinin qorunması ilə bağlı monitorinqin keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Bunu Milli Televiziya və Radio Şurasının (MTRŞ) sədri Nuriyev Mehərrəmli deyib. İndiyə qədər keçirilən monitorinqin nəticələri haqqında danışıq N.Mehərrəmli bildirib ki, proseslər müsbətə doğru irəliləyir: "Özəl radio stansiyalarda isə gənc jurnalistlər arasında həddən artıq sərbəstlik, bezen peşə etikasından kənara çıxmaq halları da var. Bu hal əsasən canlı bağlantılar zamanı hiss edilir və bir az narahətədir amildir".

Şura sədrinin sözlərinə görə, MTRŞ-nin radiolardan gözlənilən odur ki, təkəmə müsiqi ilə öz işlərini bitmiş hesab etməsinlər: "Yeni radio təkəmə müsiqi kanalı deyil, xəbərlər, maarifləndirici və digər verilişlər də olmalıdır. Biz radiolarla iş apararkən bu məsələni xüsusi qabardırıq ki, onlar maarifləndirici verilişlərə xüsusi diqqət yetirsinlər. Çünki biz onlara ayrıca ixtisaslaşmış müsiqi kanalı statusu vermirik".

Gəncə olayı ilə bağlı həbs edilənlərdən biri baş redaktorunu hədələyirmiş

Gəncə olayları ilə bağlı həbs edilənlərdən biri illər öncə "Cümhuriyyət" qəzetinin baş redaktoru Rəfai Bəcanov təhqir edərək, hədələyib. Baş redaktor bu barədə keçirilən tədbirlərin birində açıqlayıb.

Baş redaktorunu hədələyən konkret kim olub? Rəfai Bəcanov həmin şəxs barəsində şikayətçi olacaqmı? Olaya səbəb nə olub?

Məsələ ilə bağlı Rəfai Bəcanov "Yeni Müsavat"a danışıb. Baş redaktor qeyd edib ki, konkret olaraq həmin şəxs barəsində heç bir şikayəti yoxdur: "2015-ci ilin noyabrında sosial şəbəkədə Elçin Qasımov adlı istifadəçinin adından "polis idarələrini, maşınlarını yandırın, daşlayın" deyə çağırışlar edilmişdi. Bizim qəzet və saytımız bu məsələni ictimailəşdirdi, hesab etdik ki, bu təhlükəli çağırışdır. Hətta məsələ ilə bağlı hüquqşünas Mehman Muradlıdan müşahibə aldım. Yazımızdan sonra sosial şəbəkələrdə təhqir və təhdid olunmağa başladıq. Qeyd edim ki, adı çəkilən Elçin Qasımov "Müsləman Birliyi Hərəkatı" təşkilatın sədr müavini kimi təqdim olunurdu. O, 2015-ci ilin noyabrında Sabunçu rayonu ərazisində ictimai qaydanı pozan xırda xuliqanlıq hərəkətlərinə yol verdiyinə və polisə müqavimət göstərdiyinə görə saxlanılaraq 30 sutka həbs edilmişdi. Bundan sonra sosial şəbəkələrdə onun profili vasitəsi ilə polisə qarşı təhlükəli çağırışlar olmuşdu. Beləliklə, biz bu məsələni ictimailəşdirdiyimizə görə qəzet və saytımız, o cümlədən şəxsən mən təhdid və təhqirlərə məruz qaldım. Bütün bunlar sosial şəbəkələrdə baş verdi, biz bunu informasiyaya çevirmədik. Onların arasında xüsüsən özünü dindar kimi qələmə verən Samir İbrahimov adlı şəxs fəaliyyət göstərir, qəzetimizin müxtəlif şəxslərini yayıb, təhqir edirdi. Bildirir ki, yazılarımızda söhbət onların dindar olmasından deyil, radikal hərəkətlərindən, təhlükəli çağırışlarından gedirdi".

Xatırladaq ki, Samir İbrahimov bu ilin 10 iyul tarixində Gəncə şəhərində törədilən cinayətlərlə bağlı həbs edilmiş. O, gecə saatlarında Azərbaycan-Gürcüstan sərhədini Qazax rayonu ərazisindən keçmək istəyərək saxlanılıb.

Nazirlik Füzulidə müşavirə keçirib

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə Füzuli rayonunda "Pambığın becərilməsi üçün aqrotexniki tədbirlərin təşkili" mövzusunda müşavirə keçirilib.

Müşavirədə Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin məsul şəxsləri, rayon rəhbərliyi, pambıqçılıqla məşğul olan fermerlər və mütəxəssislər iştirak ediblər. Tədbirdə Prezident İlham Əliyevin iştirakı ilə martın 26-da Bərdədə keçirilən "Pambıqçılığın inkişafı məsələlərinə dair respublika müşavirəsi"ndə verilən tapşırıqların icrası məsələləri müzakirə olunub.

Tədbirdə çıxış edən kənd təsərrüfatı nazirinin müavini Seyfəddin Talibov ölkədə pambıqçılığın inkişafına dair Dövlət Proqramı çərçivəsində nazirliyin qarşısında duran vəzifələr barədə danışıb, proqramdan irəli gələn vəzifə və tapşırıqların icra vəzifələri barədə məlumat verib. Nazir müavini bildirib ki, nazirliyin üzərinə düşən vəzifələrin icrası ilə əlaqədar tədbirlər mütemadi olaraq davam etdirilir, belə tədbirlərdən biri pambıqçılıq rayonlarında keçirilən müşavirələrdir. Müşavirələrdə müasir becərmə üsulları,

pambıq yığımında texnikadan istifadə, mövcud problemlər müzakirə olunur, fermerlərin təklifləri dinlənir. Tədbirdə çıxış edən şəxslər pambıqçılığın inkişaf etdirilməsi üçün təkliflərini səsləndiriblər. Müşavirədə sonra nazirlik rəsmiləri fermer təsərrüfatlarına baş çəkiblər, sahələrdə pambığa aqrotexniki qulluq qaydalarına necə riayət olunması ilə yerində tanış olublar. Ağdan rayonunda da analoji mövzuda müşavirə

keçirilib. Müşavirədə çıxış edən nazir müavini Seyfəddin Talibov regional aqrokimya laboratoriyalarının yaradılmasının vacibliyinə diqqət çəkib, son illər ərzində 11 belə laboratoriyanın qurulduğunu və ən müasir avadanlıqlarla təchiz olunduğunu xatırladı.

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyi yanında Bitki Sortlarının Qeydiyyatı və Toxum Nəzarəti üzrə Dövlət Xidmətinin rəisi İmran Cümşüdoğv iştirakçılar qarşısında "Pambıqçılığın intensiv texnologiyalar əsasında becərilməsi" mövzusunda təqdimatla çıxış edib. Təqdimatda pambığın əhəmiyyəti, Azərbaycanda becərilən pambıq sortları, dondurma şumu, arat, toxumluq çiyidin səpinə hazırlanması, səpinin aparılması qaydaları, pambığın becərmə texnologiyası, seyrəltmə, kətmənləmə, kultivasiya barədə məlumatlar yer alıb. İmran Cümşüdoğv fermerləri pambıq ekini zamanı toxum seçiminə diqqətlə yanaşmağa, əkin zamanı növbəlik prinsipinə mütəq əməl etməyə çağırıb.

Müşavirədə fermerlərin sualları cavablandırılıb, təkliflər dinlənilib.

Dövlət Komitəsi jurnalistləri Qobudakı köçkün şəhərciyinə apardı

Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsi iyulun 19-da bir qrup jurnalist üçün "Qobu Park" yaşayış kompleksinə infotur təşkil edib. 22 iyul - Milli Mətbuat Gününə həsr olunmuş tədbirin məqsədi məcburi köçkünlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün görülən işlər barədə KİV nümayəndələrinin ilk mənbədən daha dolğun məlumat əldə etməsinə imkan yaratmaq olub.

Dövlət Komitəsinin sədri Rövşən Rəyev infotur iştirakçıları ilə görüşündə ölkəmizin bütün KİV işçilərini peşə bayramı münasibətilə təbrik edib, yaradıcılıq uğurları arzulayıb. O, həmçinin qaçqınların və məcburi köçkünlərin sosial problemlərini həlli, mənzil-məişət şəraitlərinin yaxşılaşdırılması, məşğulluğunun təmin edilməsi məqsədilə həyata keçirilən tədbirlər haqqında məlumat verib.

Jurnalistlər burada məcburi köçkün ailələrinin yerləşdirilməsi vəziyyəti və onlar üçün yaradılan şəraitlə yaxından tanış olublar.

Sonra "Qobu Park" yaşayış kompleksinə gələn infotur işti-

raqçıları burada məcburi köçkün ailələrinin yerləşdirilməsi vəziyyəti və onlar üçün yaradılmış şəraitlə yaxından tanış olublar. Jurnalistlər kompleksin ərazisini gəzib, mənzillərə, infrastruktur obyektinə baxıb, məcburi köçkünlərlə söhbət ediblər.

Bildirilib ki, kompleksdə 1026 mənzil var, 200-ə yaxın məcburi köçkün ailəsi buraya yerləşdirilib, Bakının digər ərazilərindən də məcburi köçkünləri kompleksə köçürülməsi nəzərdə tutulur.

Məcburi köçkünlər yaradılan şəraitdən razılıqlarını ifadə ediblər. Onlar bildirib ki, kompleksdə yaşayış üçün bütün şərait yaradılıb. Sakinlər bu cür addımların nümunə olduğunu qeyd ediblər. Dövlət Komitəsinin məsul işçiləri KİV

nümayəndələrini maraqlandıran sualları cavablandırılıb. Qeyd edilib ki, Prezident İlham Əliyevin tapşırığı ilə Dövlət Komitəsi respublikanın bütün bölgələrində müvafiq tədbirlər çərçivəsində məskunlaşmış məcburi köçkünlərin müraciətlərini xüsusi həssaslıqla yanaşaraq, onları narahat edən məsələlərin dərindən araşdırılmasına və həll olunmasına qanunvericilik əsasında

bütün zəruri tədbirləri görür. Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva məcburi köçkünlərin qəzalı və həyat üçün təhlükəli bina və tikililərdən yeni mənzillərə köçürülməsinə imkan yaradan layihələrin icrasını daim nəzərdə saxlayır.

Bu yaxınlarda istifadəyə verilmiş "Qobu Park" yaşayış kompleksi də məhz belə layihələrdən biridir. Heydər Əliyev Fondunun təşəbbüsü ilə salınan kompleksdə dövlət vəsaitindən istifadə olunmayıb. Layihənin maliyyələşməsinə sahibkarlar iştirak ediblər.

Jurnalistlər mükafatlandırıldı

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti ilə birlikdə keçirdiyi fərdi jurnalist yazı müsabiqəsinə yekun vurulub.

Rayon İcra Hakimiyyətində qaliblərin mükafatlandırılma mərasimi keçirilib. Tədbiri giriş sözü ilə açan Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı İlqar Abbasov medianın cəmiyyətdə oynadığı mühüm roldan danışıb. Bildirib ki, media cəmiyyətin maarifləndirilməsi, onun ölkənin ictimai-siyasi həyatında baş verən hadisələrə bağlı məlumatlandırılmasında mühüm rol oynayır. Həsən bəy Zərdəbinin tesis etdiyi "Əkinçi" qəzeti ilə milli mətbuatımızın əsasının qoyulduğunu deyən İlqar Abbasov bildirib ki, Azərbaycan mediası özünün inkişaf dövrünü ümummilli lider Heydər Əliyevin zamanında yaşayıb. Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı qeyd edib ki, ümummilli lider Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə qayıdan müddətdə qədr hər bir sahədə olduğu kimi kütləvi informasiya vasitələri ilə iş sahəsində də çoxsaylı problemlər vardı. Lakin ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışından sonra həmin problemlər tədricən həllini tapdı. İlqar Abbasov qeyd edib ki, ümummilli lider senzuranı aradan qaldırmaqla ölkədə söz və mətbuat azadlığı üçün zəmin yaratdı. Daha sonra qəzetlərin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi istiqamətində addımlar ataraq onların o zamanın şərtləri altında fəaliyyət göstərməsinə nail oldu. İlqar Abbasov bildirib ki, Heydər Əliyevin qəzet rəhbərləri ilə görüşməsi,

onların problemlərini dinləməsi, həmçinin qəzetlərin Azərbaycan Nəşriyyatına olan borclarının dondurulması o illərdə mediamızın fəaliyyəti üçün yandırılan "yaşıl işıq" idi. Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı media, kütləvi informasiya vasitələ-

Abbasov bildirib ki, bu gün Azərbaycan mediası hərtərəfli şəkildə dövlət qayğısı ilə əhatə olunub. Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı bir qayda olaraq ölkədə sağlam şəkildə fəaliyyət göstərən media qurum və quruluşları ilə daim əməkdaşlıq

Heydər Əliyevin də zamanında mədiyyə, KİV-lərə diqqət və qayğı ilə yanaşdığını söyləyib. Bildirib ki, ümummilli liderin senzuranı ləğv etməsi ölkədə azad sözün inkişaf etdirilməsi istiqamətində mühüm addım idi. Vüqar Səfərlili deyib ki, ümummilli lider Heydər Əliyev ikinci dəfə hakimiyyətə gəlməklə ölkədə söz və məlumat azadlığının təmin edilməsi istiqamətində ciddi addımlar atıldı. Hazırda bu prosesin Cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən davam etdirildiyini deyən Vüqar Səfərlili rəhbərlik etdiyi qurumun yaradılması, jurnalistlərə fəxri adların verilməsi, qəzetlərə bərdəlik yardımlarının ayrılması, eləcə də jurnalistlərin mənzil-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə dövlət hesabına çoxmərtəbəli yaşayış binalarının tikilib pulsuz olaraq jurnalistlərə verilməsini bütün bunların əyani sübutu kimi qiymətləndirib.

Fondun icraçı direktoru KİVDF-nin Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti ilə normal əməkdaşlıq etdiyini deyib. Bildirib ki, bu günə qədər rəhbərlik etdiyi qurum Suraxanı Rayon İcra Hakimiyyəti ilə 3 müsabiqə keçirib. Son müsabiqəyə 22 media qurumundan 35 yazı təqdim edildiyini deyən Vüqar Səfərlili qalibləri təbrik edib. Daha sonra "Xalq" qəzetinin baş redaktoru Həsən Həsənov, "Palitra" qəzetinin baş redaktoru Namiq Əliyev, "Təzadlar" qəzetinin baş redaktoru Asif Mərzili, "Publika.az" saytının rəhbəri Aynur Camalqızı, eləcə də Suraxanı rayonunun deputatı Ağacan Əliyev çıxış edərək mediamızın bugünkü fəaliyyətindən danışıb, təkliflərlə çıxış ediblər. Sonda qaliblər mükafatlandırılıb.

rine diqqət, qayğının ümummilli lider Heydər Əliyevdən sonra da davam etdiyini diqqətə çatdırıb. Bildirib ki, Heydər Əliyev kursunu layiqli davam etdirən Cənab Prezident İlham Əliyev də ölkədə azad medianın, kütləvi informasiya vasitələrinin fəaliyyət göstərməsində maraqlıdır və dövlət başçısı bu istiqamətdə atdığı addımları qeyd edib. İlqar Abbasov deyib ki, Cənab Prezidentinin qəzetləri Azərbaycan Nəşriyyatına olan borcun azad etməsi, fəxri adları bərpə etməsi, Milli Mətbuatın yubiley tədbirlərinin keçirilməsi ilə bağlı verdiyi sərəncamlar, həmçinin mətbuatın maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi məqsədilə dövlət başçısı tərəfindən qəzetlərə bərdəlik yardımlarının ayrılması deyilənlərin əyani sübutudur. İlqar

etdiklərini söyləyib və bu cür əməkdaşlığın bundan sonra da davam edəcəyini diqqətə çatdırıb.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun icraçı direktoru Vüqar Səfərlili iştirakçıları Milli Mətbuatın 143 illiyi münasibətilə təbrik edərək rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyəti barədə qısa məlumat verib. Bildirib ki, artıq 9 ildir fəaliyyət göstərən KİVDF qəzetlərin maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi, jurnalistlərin sosial şəraitinin yaxşılaşdırılmasına öz töhfəsini verib. O bildirib ki, 9 il əvvəl Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə KİVDF-nin yaradılması Azərbaycan mediasına, KİV-lərə yeni bir nəfəs verdi. Vüqar Səfərlili ümummilli lider

Keçmiş müsavətçi Arif Hacıya qarşı

Müsavət partiyası qurultaya hazırlaşır. Lakin qurultay öncəsi müəyyən sözsöhbətlər yaranıb. Güman edilir ki, hazırkı başqan Arif Hacıya növbəti qurultayda postu ilə vidalasaqca. Onun partiya funksionerləri tərəfindən dəstəklənmədiyi, bu səbəbdən Müsavatın müxalif düşərgədə gücsüz bir təşkilata çevrildiyi bildirilir.

Maraqlıdır, Arif Hacıya sədrlikdən gedərsə, keçmiş müsavətçilər yenidən partiya qayda bilərlər?

Keçmiş müsavətçi Səxavət Əliyev deyib ki, bu gün Müsavat Partiyasının hansı durumdakı olduğunu yazmaq belə ağırdır:

"Partiya populistlər tərəfindən ələ keçirildikdən sonra demək olar ki, dərnəyə çevrildi. Kimsə ötan 4 ildə Müsavat Partiyasının hər hansı ciddi bir addıma imza atmaq bir yana, cəhd etdiyinin belə şahidi olmayıb. Ciddi olanlar bunu təsdiq edir. Çıxın küçəyə, sıralı vətəndaşlardan xəbər alın, onlar belə Müsavat Partiyasının yalnız keçmiş barədə danışacaq. Bildiyiniz kimi, o saxta

qurultaydan sonra çox sayda ziyalı, rasional düşüncəyə malik partiya üzvləri Müsavatı tərk etdi. Məni və partiya rəhbərliyində təmsil olunan digərlərini isə Arif Hacılinın Divanının qərarı ilə partiyadan uzaq-

laşdırdılar ki, Müsavatın Hacılinın dərnəyə çevrilməsinə mane olan olmasın. 4 il əvvəl də yazmışdım, indi də təkrar edirəm, özünü hörmət qoyan intellekt sahibi Hacılinın başqanlığını qəbul etməz. Bu o partiya var nəzər salın. 3-4 ziyalını çıxmaq şərti ilə, orada qalan Hacıya sadiq olanlar, daha dürüstü, populizmi dəstəkləyənlərdir". Müsahibimiz

qeyd edib ki, bir vaxt yazdıqlarına etiraz edənlər, ona opponenitlik edənlərin də bəziləri Hacılinın yanından uzaqlaşdı. "Bu gün Müsavat çox ağır bir durumdadır və həyatının 20 ilini bu partiyanın yolunda qoymuş mən və mənim kimilər təbii ki, biganə qala bilməz. Müsavata sahib çıxmaq lazımdır.

ADR Hərəkatında təmsil olunan köhnə müsavətçilərə müraciət edirəm, Müsavat Partiyasında üzv olaraq qalmaqda davam edən ziyalılara anlaşıb, bir Birləşdirici qurultayın keçirilməsinə nail olmaq lazımdır.

Bir nebz yoxlaması kimi bu təkliflə çıxış etməyimin tək səbəbi Müsavatı düçar olduğu ağır durumda, Hacıli və populistlərdən xilas etməkdir". Digər keçmiş müsavətçi Vurğun Əyyub partiyaya qayıtma ehtimalının olmadığını deyib:

"Müsavət Partiyasında baş verənlər məni maraqlandırmır. Bu baxımdan həmin partiya geri qayıtmaq kimi ehtimal da yoxdur. Səbəbini də dəfələrlə izah etmişəm və artıq ehtiyac durmuram".

Yəhya Babanlı: "Narahatlığa əsas yoxdur"

Mingeçevirdəki "Azərbaycan" İstilik Elektrik Stansiyasının (IES) baş

vermiş qəzanın nəticələri kompleks olaraq aradan qaldırılıb.

Bunu "Azərenerji" ASC-nin İctimaiyyətə əlaqələr və mətbuat xidmətinin rəisi Yəhya Babanlı bildirib.

Y.Babanlı deyib ki, narahatlığa əsas yoxdur: "Qəza ilə bağlı təmir-bərpa işləri yekunlaşdırılıb.

Amma istismarda olan çərçayn transformatorlarının növbədənəmtarən təftişi, sınaq-yoxlama işləri də

diqqətdədir və bu tədbirlər də başa çatdırılmaq üzrədir". Y.Babanlı həmçinin Gürcüstan və Rusiya ilə enerji mübadiləsi məsələsinə də aydınlıq gətirib: "Gürcüstandan idxal dayandırılıb, Rusiya ilə paralel iş rejimində razılaşdırılmış yük qrafikinə əsasən, elektrik enerjisinin mübadiləsi həyata keçirilir. Paralel iş rejimi dedikdə sinxron zonada eyni tezlikdə fəaliyyət nəzərdə tutulub".

"İstehsalat qəzasından ölən və xəsarət alanların sayı azalıb"

Azərbaycanda istehsalat qəzasından ölən və xəsarət alanların sayı azalıb.

Bunu "Sağlam və təhlükəsiz əmək şəraitinin yaradılması üzrə 2017-ci ilin ən yaxşı müəssisəsi (təşkilatı)" Respublika müsabiqəsinin qaliblərinin təltif olunmasına həsr olunmuş tədbirdə Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının (AHİK) sədri, millət vəkili Səttar Möhbəliyev deyib.

S.Möhbəliyev qeyd edib: "2017-ci ildə respublika üzrə istehsalat zədələnməsinin vəziyyətinə nəzər yetirsək görərik ki, həmkarlar ittiifaqlarının fəaliyyət dairəsinə daxil olan müəssisə və təşkilatlarda istehsalatda xəsarət alanların sayı ötən illə müqayisədə 28,4 faiz (95 hadisəyə qarşı 68 hadisə), istehsalat xəsarətindən ölənlərin sayı isə 36,7 faiz (49 nəfərə qarşı 31 nəfər) azalıb".

O əlavə edib ki, respublika üzrə işə istehsalat xəsarəti alanların sayı 26,9 faiz (249 nəfərə qarşı 182 nəfər), istehsalat qəzasından ölənlərin sayı isə 27,4 faiz (84 nəfərə qarşı 61 nəfər) azalıb:

"Cari ilin altı ayında ötən ilin dövrü ilə müqayisədə həmkarlar ittiifaqlarının əhatə dairəsində olan müəssisələrdə ölümlə nəticələnən bədbəxt hadisələrin sayı 2,5 dəfə (15 nəfərə qarşı 6

nəfər) azalıb. Respublika üzrə bu göstərici 42,8 faiz azalaraq 35 nəfərə qarşı 20 nəfər olub".

AHIK sədrinin sözlərinə görə, baş vermiş bədbəxt hadisələrin aradan götürülməsi göstərir ki,

son illər ərzində ölümlə nəticələnən bədbəxt hadisələrin əksəriyyəti yeni və formalaşmaqda olan peşə riskləri fonunda baş verib. Buna istehsalat proseslərinin texniki təkmilləşməsi, kollektivdə və işçinin ailəsində baş verən sosial və təşkilati dəyişikliklərin təsiri də az olmayıb:

"Təkcə 2017-ci ildə ölümlə nəticələnmiş istehsalat xəsarətlərinin 40,6 faizli təlimat və qaydalarla əməl edilməməsi, 21,6 faizli təhlükəsizlik qayda-

lارının pozulması, 5,4 faizli işin düzgün təşkil olunmaması, işə rəhbərlik və nəzarətin olmaması, 2,7 faizli maşın və mexanizmlərdən istifadə qaydalarının pozulması səbəbindən baş verib".

O deyib ki, araşdırma aparılarkən gənc işçilərin xəsarət alma hallarına xüsusi diqqət yetirilib:

"Belə ki, 2017-ci ildə istehsalat xəsarəti nəticəsində biz 15-30 yaş arası 2, son 5 ilin nəticələrinə görə isə 21 gənc işçi itirmişik ki, bu da xəsarət nəticəsində həlak olan 186 nəfərin 11,3 faizini təşkil edir. Həmiyə məlumdur ki, hər bir işçi işə öz ailə-məişət və sosial-iqtisadi problemləri ilə gəlir. İş əsnasında istehsalatla bağlı problemlər də ortaya çıxdıqda gənc işçilər daha dözümsüz və həssas olurlar, bu da onların sağlamlığına və təhlükəsizliyinə zərər vurur.

Zona seminarlarında iştirak edən gənc işçilərin məlumatlarını təhlil edərək belə nəticəyə gəlmək olar ki, onlar istehsal prosesləri, təhlükəsiz iş üsulları barədə kifayət qədər biliyə və səriştəyə malik deyillər, nəticədə etibarilə istehsalat xəsarətləri əmək qabiliyyətinin uzun müddətə itirilməsinə, bəzən isə əlilliyə gətirib çıxarır".

Qadını avtomobillə vurub qaçan sürücü tutuldu

Bakıda qadını avtomobillə vurub qaçan sürücü saxlanılıb.

Adalet.az-ın DİN-in saytına istinadən məlumatına görə, iyulun 4-də paytaxtın Nizami rayonunun Q.Qarayev prospektində yolu keçən Bakı şəhər sakini Jalə Dəmirli müəyyən edilmiş avtomobillə vurulub. Piyada xəstəxanaya müraciət etməyib.

Nizami RPI əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində yol qəzasını törədərək hadisə yerindən yayınmaqda şübhəli bilinən "Renault" markalı avtomobilin sürücüsü Xocavənd rayon sakini Nazir Hüseynov saxlanılıb.

Yeni marşrut xətləri nə vaxt fəaliyyətə başlayacaq

Bakıda yeni marşrut xətlərinin fəaliyyətə başlayacağı tarix məlum olub. Bakı Nəqliyyat Agentliyindən verilən məlumata görə, iyulun 21-dən 7A (Bakı Beynəlxalq Avtovağzal Kompleksi-"Əhmədli" metros-tansiyası) və 7B (Yeni Yasamal qəsəbəsi M.Kiyabani küçəsi-"Əhmədli" metrostansiyası) nömrəli muntəzəm marşrut xətləri fəaliyyətə başlayacaq.

Müsabiqə yolu ilə 20 və 94 nömrəli muntəzəm marşrut xətlərinin əsasında yaradılan 7A və 7B xətləri üzrə sərnişindəşimə BakuBus MMC-yə məxsus müasir və komfortlu avtobuslar vasitəsi ilə həyata keçiriləcək.

Marşrut xətləri üzrə gediş haqqının ödənilməsi nəqdsiz qaydada BakıKart vasitəsi ilə olacaq. Bu məqsədlə hər iki marşrut xətti boyunca 8 dayanacaq məntəqəsində ödəmə terminaları qoyulub. Bununla yanaşı 15 yeni dayanacaq məntəqəsi təşkil edilib.

Aciz yazıçılar

Servantes özü heç yaratdığı Don Kixot obrazı qədər məşhur deyil. Yazıçı öz qəhrəmanına udur. Lakin Don Kixot həm də Servantesin özüdür. Müəllif bu saf qəhrəmanı çıxılmaz bir situasiyanın ortasına atır və onunla bərabər məğlubiyyəti boynuna alır. Viktor Hüqo yazdı: "Servantes sona qədər Don Kixotun tərəfindədir"...

Don Kixotun Rossenant adlı atı, uzun nizəsi var. Arıq, sısqqa biridir. Xəyallarında yaratdığı Dulsineya adlı bir xanımı sevir. Həyata məğlub olsa da, Don Kixot uduzduğunu bilib-bilə hücum edir. Qalibiyyətin nə olduğunu belə bilməyən Don Kixot üçün məğlubiyyət də bir anlam daşımıdır.

Dostoyevskinin "İdiot" romanını yadıma salaq. Knyaz Lev Nikolayeviç Mişkin xeyrixah Pavlişevin köməyi ilə İsvetradə epilepsiya xəstəliyindən müalicə olunduqdan sonra Peterburqa gəlir. Xəstəliyi tam sağalmayan knyazın yaşamaq üçün vəsaiti belə yoxdur. Son anda onu nəslinin son nümayəndəsi xilas edir. Knyaz eybəcər bir cəmiyyətin üzvünə çevrilir. Mişkin iki qadın arasında qalır - Nastasiya Filippovna və Aqlaya İvanovna. İkincisi, hissələri gizlətməyi bacarır, knyazı sevdiyini dilə gətirmir, ancaq ona qarşı böyük bir istəyi var. Evdə dava-şavani sona çatdırmaq üçün o, knyazdan evlənməyə razı olub-olmadığını soruşur, müsəbət cavab alır. Lakin knyazın ürəyindəki ilk qadın - Nastasiya hələ də knyazı sevdiyi üçün özündən uzaqlaşdırmağa çalışsa da, Aqlaya məktub yazıb tərifləsə də, Mişkinin yalnız özünə aid olmasını istəyir. İki qadının görüşündə də Nastasiya qalib gəlir.

Aqlaya yorğan-döşəyi düşür, mərhəmətli knyaz nə edəcəyini bilmir, çaş-baş vəziyyətdə qalır. Yepənçingilə gedir, lakin onu qızın yanına buraxmırlar. Çarəsiz Nastasiya ilə evlənməyə razılıq verən knyaz təu günü qadınını Roqojinlə qaçdıqından xəber tutur. Əsərin sonu Roqojinin Nastasiya Flippovnanı qətlə yetirməsi və knyazın yenidən İsvetradə müalicə olunması ilə sona çatır.

Mişkin də dünyada saflıq və ədalət savaşı verən Don Kixotun tayıdır. Onu hamı "idiot" hesab edir, lakin ürəklerinin dərinliyində bu insanın sadəliyini, saflığını görürlər. Dostoyevski Knyaz Mişkini çıxılmaz bir situasiya ilə baş-başa qoyur. Bəli, eynən Dostoyevski də həmin situasiyada aciz qalacaqdı.

Dostoyevskinin "Cinayət və Cəza", "Alcağılmış və təhqir edilmiş", Herman Hessenin "Yalquzaq", Kamyunun "Taun", "Yad", Sartrın "Urəkbulanma", Lermantovun "Zəmanətin qəhrəmanı" və s. əsərlərdə də eyni situasiyanı görürük. Yazıçı yaratdığı obraz kimi situasiyadan çıxış yolu tapa bilmir.

Nə demək istəyirəm? Bütün bu misallarla sözü nəyə gətirmək istəyirəm? Birbaşa deyək: yazıçı aciz qaldığı situasiyanı qələmə alır. Əgər yazıçı vəziyyətdən çıxış yolunu bilir, qəhrəmanını labirintdən xilas etməyi bacarırsa, vəsalam, bu zaman əsərin yazılmasına ehtiyac qalmır...

Bir yadınıza salın. Tolstoydan soruşurlar: - Anna Karenina kimi humanist qadın obrazı yaratdınız, ancaq onu sonda qatarın altına atdınız. Niyə?

Qoy Tolstoyun cavabı qoy yazımın son cümləsi olsun:

- Mən yaza-yaza bir də başımı qaldırıb gördüm ki, Anne Karenina özünü qatarın altına atır.

"Deyasan, kitabımı yandırmaq üçün alırlar"

İsrail yazıçısı Etqar Keret (1967) postmodernist təmayüllü ədəb kimi ölkəsində və dünyada məşhurdur. Əsasən absurd və ironiya yüklü qısa hekayələri ilə şöhrətlənib. Onun sadə, çəvik dilli, zəngin məzmunlu yığcam hekayələri İsrail ədəbiyyatında bu janrın populyarlaşmasına ciddi təkan verib. Yaradıcılığı nüfuzlu mükafatlarla dəyərləndirilən Etqar Keret bədi ədəbiyyatla yanaşı teatr, kino, televiziya sahəsində də önəmli uğurlar qazanıb.

- Qısa hekayələr yazmağa əsgərlik illerində başlamısınız. O dövrdə içərisində olduğunuz mühit yaradıcılığınıza necə təsir göstərirdi? Yazdıqlarınız Sızdan ötrü nə dərəcədə şəxsidir? Yazmağın terapiyaya bənzər təsirinə danışmaq mümkündürmü?

- Yazmaq o dövrdə də, elm indi də - menden ötrü bir növ terapiya idi, əslində. Duyğularından tam başa açılan adam saymaq olmaz mənə, amma yazdıqlarıma baxanda sanki güzgü qarşısında dayanmış kimi oluram. Əks olunan görüntüdə - əvvəllər fərqi varmıdım - yeni cizgilər kəşi edirdim hər dəfə. Əsgərlik vaxtı əhatə olduğum mühitin özümə bağlı mənə xatırlatdıqları arasında çox şübhəli, qarmaqarışq meqamqlar vardı. Odu ki, özlüyümdə dəqiq, dürüst bir biçimdə əks olunmağa ehtiyac duyurdum. Bu baxımdan, yazmaq mənim üçün həyatı önəm daşıyırdı.

- Üslubunuzu necə seçiyənləndirirdiniz? Özünüzü yaxın hiss etdiyiniz yazıçılar kimlərdir?

- Üslubumu seçiyənləndirmək menden ötrü çox çətindir. Yazdıqlarım mənsiz də bu üslubu nişan verirlər. Həm də, hekayələrim həvə və homoseksualizm kimi insanlığı məhvə aparan fəaliyyətlərin leqallaşdırılması istiqamətində inteqrasiya edirik. Çox yaxşı olar ki, Avropaya inteqrasiya etməmişdən öncə birinci insanlığımızı itirməyə, ardınca biz kimik? - deyə milli dəyərlərimizi qoruyaraq, ən nəhayət nümunə olaraq yaxşı ünsürləri götürərək inteqrasiya edək. Düşünürəm ki, cırtndan Malta bizlə bir çox özlərinə məxsus qanunları ilə nümunə olmalıdır, xüsusilə də abort cinayətinin qadağan olunmasında...

Sonda yazıma XIX əsrdə yaşamaş İtaliyalı hüquqşünas Rafael Ballestinin ifadəsiylə yekun vururam:

O xalqın ki, əxlaq dəyərlərini itirməsi pik həddə çatır, bunun yeganə doğru sübutu o zaman baş verir ki, abortlar artıq adət halına çevrilərək, tamamilə qəbullanır...

Maltada dünyaya gəlmədən öldürülən uşağa qoyulan abidə.

yaşayacaq, işləyəcəksən, özünü göstərməyə meydanın olacaq. Get-sən, Elsevərdən uzaq qalacam fikriylə imtina elədim. Hərdən Elsevərə deyirəm gəl ikimizə bir film çəkək. Uşaqları da oynadaq. Ailə filmi olsun. Ola bilər çəkdik. Həyat davam edir".

Yazar Ayyaz Ayyaz: "Mən matros, yaxud da pineçil olmaq istəyirdim. Çünki bu iki peşə mənə çox romantik gəlir. Həyatın dənizlərdə

keçir, maraqlı və fərqli hadisələrlə qarşılaşırsan. Bəlkə də uzaqlara getmək arzusunda olub istək mənə olub. Pineçiliyi də çox sevirdim. Məncə, bu işdə yaradıcılıq var. İnsanların yirtiq-sökük ayaqqabılarına can verirsən. Ümumiyyətlə, ayaqqabıların mənə hüznü tərəfi var. Bilmirəm, nədəndir. Amma hesab edirəm ki, insanların taleyi ayaqqabılarından oxunur. Bu ayaqqabılara təzədən yaşamaq şansı verən də pineçilərdi. Bir növ yazıçılar da elə deyilmi? Onlar da kağız üzərində istediklərinə can verir, istediklərini öldürür. Öldürmək demişkən... Hərdən düşünürəm ki, yazmasaydım yaqin ki, killer olardım. Qatil olmaq potensialımı ədəbiyyat həmişə məhv edib".

Yazar Kəramət Böyükçöl: "Yazıçı olmasaydım, Çingiz Abdullayev kimi detektiv əsərlər yazardım".

Oğuz Ayyaz

Yazmasaydım killer olardım...

Ədəbiyyat həm də digər insanlارın taleyini yaşamaq mesajıdır. Bir əsər oxuyuruq, ordaki obrazın həyatı bizə öz həyatımızı unutturur. Təbii ki, bəzən insan öz həyatından, peşəsindən, taleyindən didərgin düşmək istəyir. Bəs yaradıcı şəxslər necə düşünür. Sənətlə məşğul olmasaydılar hansı peşəyə maraqları olardı. Adalet.az mövzuya əlaqədar yazarların münasibətini öyrənib.

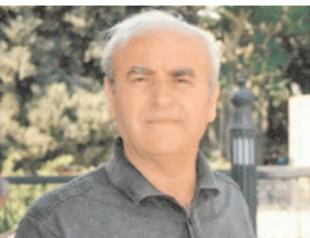
Yazıçı Səfər Alışarlı: "Mən yazıçı olmasaydım, kim olacaqdı yazıçı bu Azərbaycanda? Müxtəlif vəzifələri tutub ədəbiyyata zorla özünü dürtüşdürənlər?"

Onun-bunun məlum məzmunlu proteksiyası ilə geydirmə "fəlsəfə doktoru" adını alıb ədəbi müstəvirdə bu bezdirmə işbazların yazdığı zir-zibili "bəh-bəh"lə kütləyə yedirtmək istəyən o qədim peşə sahibləri? İstedadlara qarşı mafiyalaşmış o agentlərdən fərqli olaraq mənə tələm, Allahım bu sənətə gətirib və onlarla mübarizədə həmişə varam".

Yazıçı Azad Qaradərəli: "Mən ixtisasca müəlliməm. Gəncliyimdə müəllim, məktəb direktoru işləmişəm. Hətta deyirdim ki, yaxşı müəllim olmuşam. Son zamanlar 2 il universitetdə də dərslər apardım. Yəni, yazıçılıqla məşğul olmasaydım, yaqin ki, ancaq və ancaq müəllim olardım".

Şair Aqşin Yenisey: "Kimsə bəyem öz istəyi ilə yazıçı, şair, rəsamsam olur? Yazıçılığın, homoseksuallığın, manyaklığın altında o qədər ciddi psixoloji səbəblər var ki. "İstək" sözü burada cahilliyin təntənəsidir. Əsl yazıçılar bundan bixəbərlər olarlar".

Yazıçı Mübariz Ören: "İndinin özümdə yazıçılıqla peşəkər şəkildə məşğul ola bilmirəm. Səbəbi həmişə məlumdu: bizdə yazıçının

mətnə, kitaba qoyduğu "investisiya" özünü doğrultmur, bəhərsini vermir. Qazanc, beş-on oxucunun xoş reaksiyası, bir də, beş-üç vicdanlı tənqidçilərin, ədəbiyyat adamlarının verdiyi qiymət, yazdığı yazı! Əslində yazıçı üçün bu da böyük qazandı. Amma peşəkərliq başqa şeydi axı; peşəkər öz gördüyü işin müqabilində, nəse qazanmalıdır ki, ac qalmasın, dolana bilsin. Gözü-müzün önündə maddi problemlər girdabında neçə-neçə istedadlımız... batır! Sualın isə cavabı budur: başqa işlər macal verəndi, yazıçı olardım".

Yazıçı Naringül Nadir: "Mənə elə gəlir, yazıçılıq mənim xarakterimdir. Başqa işlə məşğul olsam da, yaqin ki, yene yazıçı olacağdım. Yaradıcılıqdan tam təcrid olunmaq üçün hissələrimi, beynimi dəyişməliyəm. Bu da mümkündür deyil. Əvvəllər, özümü tam tanıyana, düşüncəmi, xasiyyətimi formalaşdırma

na kimi, başqa peşə arzularım olub. Kiçik yaşlarımda mağazada satıcı işləmək arzım idi. Uşaq ağımlı kənddəki balaca, köhnə qarışıq mallar dükanındakı satıcıya həssələ baxırdım. Sonralar, məktəb illərində, müəllim olmaq istəyirdim. Özümü tanıyandan, xarakterimi müəyyənləşdirəndən sonra anladım ki, xarakter özü elə insanın tələyini təyin edir. Müəllim işləsəm də yaqin ki, yene yazacağdım. Ne-

cə dəyərlər, tələdən qurtulmaq olmur".

Yazar Sevinc Elsevər: "Arzum kinorejissor olmaq idi. O sevdə ilə kinoşünaslığa daxil oldum. Orta məktəb illərindən yazırdım. İçimi dəftərə tökmək və sakitləşmək amacılıq. Yazıçı olmaq istəyi heç ağılimın ucundan keçmirdi. Hətta universitet illərində də yazmağa hobbim kimi yanaşır, film çəkəcəyimi gündü səbirsizliklə gözləyirdim. Məncə, evlənməsəydim, rejissor olmaq arzuma çatardım. Bakalavrda oxuyanda xarici ölkələrdən birində, yaxud Moskvada rejissorluq oxumağın xəyalını qururdum. Sevdim, evləndim, uşaqlar oldu, yazmaqla azarımı öldürdüm. Bakalavrı bitirəndə müəllimlərimdən biri Ötəm İsgəndərov mənə dedi ki, Naxçıvan dövlət teatrında ikinci rejissorla ehtiyac var. Məndən talantı bir tələbə istəyiblər. Mən də sənə görürəm bu işdə. Gedəcəksən Naxçıvana, orda

Cırtndan Malta və abort: Azərbaycana nümunə

Məşhur rus-yəhudi yumorist yazıçısı Genadiy Malkin demişdi: Tərəqqilərin spiralı hamiləliyin və doğuşun qarşısını alan kimi meydana çıxdı.

Bu tərəqqilər spiralinin cızdığı çevrə Azərbaycandan da yan keçmədi, ölkəmizdə abort günü-gündən çiçəkləndi və nəticədə minlərlə körpələr "ana" bətnlərinin zülmətində həyat işığını dadmadan məhv edildi. Son 5 ildə Azərbaycanda həyata keçirilən abort cinayətlərinin statistikasını nəzərdən keçirək.

- 2012-ci ildə - 31 000;
- 2013-cü ildə - 27 892;
- 2014-cü ildə - 27 220;
- 2015-ci ildə - 27 452;
- 2016-cı ildə - 34 569;
- 2017-ci ildə - 37 000.

2018-ci ildə də rəqəmlərin artacağı şübhə doğurmur. Bu halların baş verməsinin əsas səbəbini iqtisadi-sosial amillərə bağlanılsa da, bu ağı yalandan başqa bir şey deyil. Hər halda Azərbaycanda yaşayış səviyyəsi əksər Afrika ölkələrindən, Əfqanıstan, Fillipin, Ekvador, Nikaragua kimi dövlətlərdən üstündü, amma adı çəkilən ölkələrdə həm təbii artım bizdən yüksəkdi, həm də abort qəti qadağandır. Abortların artan şkala üzrə inkişafının başlıca səbəbi "liberalizm", "demokratiya" kimi insanlığı degeneratlaşdıran təbliğatların aparılması və bunun nəticəsində bəşəriyyətin yaşamasını, inkişafını təmin edəcək insan kapitalının məhv edilməsindən başqa bir şey deyil. Qeyd edim ki, Azərbaycanda hamiləliyin 12 həftəsinə qədər abortun həyata keçirilməsinə icazə verilir. Nə isə...

Ərazisi 316 km2, əhalisi 450 minə yaxın olan cırtndan ada dövləti Maltada abort cinayət hesab olunur və qanunla qadağandır. İstisna olaraq 3 halda aborta icazə verilir.

- Şəxs cinsi zorakılığa məruz qaldıqda

lıqdan məhrum edilir. Gizlin abort edən həkim isə 4 il azadlıqdan məhrum edilir. Məhz bu sərt və doğru qanuna görə abort etdirmək istəyənlər əsasən İtaliyaya və B.Britaniyaya üz tuturlar. Hər il bu cür 54 abort həyata keçirilir, lakin bunun belə üstü açıldıqda həbsə gətirib çıxarır. Maltada abortun cinayət olduğunu təbliğ edən çoxlu sayda hökumət və qeyri-hökumət təşkilatları vardır. Həminin təhsil nazirliyi nəzdində yaradılan təşkilatlar da vardır. Həmin təşkilatlar yaşı 18-dən aşağı olan hamilə məktəblilər və gənc analar arasında maarifləndirə işləri aparır. Bu cırtndan ada dövlətində abort 1854-cü ildən qadağandır. Malta Avropa İttifaqında yeganə Respublika quruluşunda dövlətdir ki, abortu birmənalı olaraq qadağan edir. Eləcə də bu

"multikulturalizm" ideyalarının həyata keçməsinin qarşısını alır. Elə ki, 2013-cü ildə hakimiyyətə Malta Leyborist partiyası gəldi, "demokratik" imperialist dövlətlərinin dikte-siylə ölkədə bəzi dəyişikliklər baş verdi. Bu dəyişikliklər:

- Boşanmalar leqallaşdırıldı;

- Eynicinslilərin nigha girməsi, övladlığa uşaq götürməsi qanunlaşdı;

- Könüllü olaraq cinsiyyətin dəyişməsinə qanunla icazə verildi.

Bu qanunların qəbul olunmasına baxmayaraq, həm kilsə, həm xalqın əksəriyyəti, həm də qatı konservatorcu partiyalar "dəyişikliklərlə" mübarizə aparırlar. Ümumilikdə malta-lılar öz qanunları, adət-ənənələrilə yaşayan xalqdır.

Digər maraqlı məlumat da odur ki, bu cırtndan dövlətin demək olar

ki, yeraltı sərvətləri, hətta təbii su ehtiyatı (adada ne göl, ne çay var) da yoxdur. Ölkənin iqtisadiyyatının əsasını turizm təşkil edir, hər il 2 milyona yaxın turist ordusu bu ada dövlətini ziyarət edir. Ölkənin ikinci dərəcəli iqtisadi sahələri kənd təsərrüfatı, gəmiqayırma və gəmi təmiri sənayesi və digər sahələrdi. Ölkədə 2017-ci ildə minimum əməkhaqqı 735 avro təşkil edir. Qıssası cırtndan Malta nəyinki ərazisinə, əhalisinə, hətta təbii sərvətlərinə görə də Azərbaycandan dəfələrlə geri qalır, lakin bu ölkədə demokratiyaq problem, işçi çatışmazlığı, inflasiya və s. bu kimi hallar yoxdu. Bunun başlıca səbəbi insan kapitalının tükənməməsidir. Unutmaq ki, milli güc ünsürlərinin başında duran insan gücüdür. İnsan kapitalını tükədən birinci şərt isə abortların leqallaşdırılmasıdır!

Biz Avropaya daha çox poqzun həyat tərzi, açıq-saçıq geyim, ailə münasibətlərində dağdırcılıq, abort və homoseksualizm kimi insanlığı məhvə aparan fəaliyyətlərin leqallaşdırılması istiqamətində inteqrasiya edirik. Çox yaxşı olar ki, Avropaya inteqrasiya etməmişdən öncə birinci insanlığımızı itirməyə, ardınca biz kimik? - deyə milli dəyərlərimizi qoruyaraq, ən nəhayət nümunə olaraq yaxşı ünsürləri götürərək inteqrasiya edək. Düşünürəm ki, cırtndan Malta bizlə bir çox özlərinə məxsus qanunları ilə nümunə olmalıdır, xüsusilə də abort cinayətinin qadağan olunmasında...

Sonda yazıma XIX əsrdə yaşamaş İtaliyalı hüquqşünas Rafael Ballestinin ifadəsiylə yekun vururam:

O xalqın ki, əxlaq dəyərlərini itirməsi pik həddə çatır, bunun yeganə doğru sübutu o zaman baş verir ki, abortlar artıq adət halına çevrilərək, tamamilə qəbullanır...

Maltada dünyaya gəlmədən öldürülən uşağa qoyulan abidə.

Abdulla İsmayilqulu

LOURENS OLİVYE - TEATR VƏ KİNONUN DAHİ SİMASI

Dünyanın məşhur aktyorlarından sayılan Lourens Olivye 60 illik fəaliyyəti ərzində həm teatr səhnəsində, həm də kinoda maraqlı kişi rollarının ifaçısı kimi minlərlə sənətsevərlərin rəğbətini qazanıb. L.Olivye istedadlı aktyor olmaqla bərabər, bir çox tamaşa və filmlərin də rejissoru kimi şöhrət tapıb. O, 1962-1973-cü illər ərzində İngiltərə tarixində ilk milli Britaniya teatrının direktoru və bədii rəhbəri olub. Lourens Olivye sənətdə ingilis vətənpərvərliyi ilə bərabər, cəmiyyətin nöqsanlarını da ustalıqla göstərib.

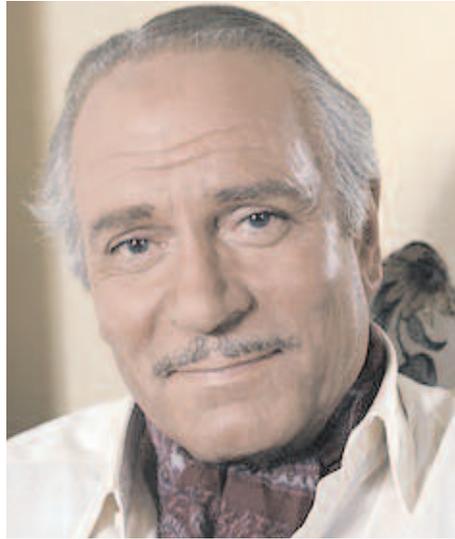
Olivye Lourens Kerr 1907-ci il mayın 22-də İngiltərənin Dorkinq şəhərində anadan olub. O, 1924-25-ci illərdə Oksforddakı diksiya və dram sənəti üzrə mərkəzi məktəbdə təhsil alıb. 1922-ci ildə ilk dəfə Stradford şəhərinin teatrında "Şiltaqlığın ram edilməsi" pyesində iştirak edib. Gənc aktyor sonralar Birmingham, London və Nyu-York şəhərlərinin teatr tamaşalarında müxtəlif obrazların ifası ilə yadda qalıb. Olivye 1937-ci ildə Londonun möhtəşəm "Old Vik" teatrının səhnəsində çıxış etməklə özünün aktyorluq məharətini sübut edib. İstedadlı aktyor xüsusilə Şekspir pyeslərinin qəhrəmanlarını müvəffəqiyyətlə oynamaqla tamaşaçı sevgisini qazanmağa nail olub. Lourens qəhrəmanları arasında Kariolan ("Kariolan"), Maqbet ("Maqbet"), Antonio ("Antonio və Kleopatra"), Riçard ("III Riçard"), Lir ("Kral Lir") və Hamlet ("Hamlet") rollarını göstərmək olar.

Bunlardan əlavə Olivye digər dramaturqların əsərlərində də müxtəlif səpkili obrazlar yaradıb. Edip (Sofoklun "Çar Edip"), ser Piter (R.Şeridanın "Qeybətçilər məktəbi"), Astrov (Çexovun "Vanya dayı"), Arçi Reys (C.Ösborun "Komediant", Karlovi-Vari Beynəlxalq k/f. mükafatı) və digər personajları ustalıqla oynayıb. Olivye yaradıcılığında kainatın ali məxluq olan insanın gözəlliyini təsdiqləyir, hətta məğlub olduğu hallarda belə onu romantik qəhrəman kimi göstərməyi bacarıb. Aktyorun fikrincə, insan məqsəddə çatmaq üçün səy göstərməli, iradəli olmalı, ədalətsizliyə və zorakarlığa qarşı mübarizə aparmaqdan çəkinməməlidir.

Teatrdan kinoya keçdi

1930-cu illərdə tamaşaçı tərəfindən sevilən, populyar dram aktyoru Lourens Olivye həmin vaxtdan filmlərdə də çəkilməyə başlayır. Onun debüt filmi "Ərindən ayrı yaşayan qadın" kinolenti olub.

Sonra o, ardıcıl olaraq bir neçə kinofilmə xırda rollara dəvətlər alıb: "Sarı biletdə" (1931), "Siz bunu bəyənəcəksinizmi?", "İngiltərə üzərində alov" (1936), "Ledi İksin boşanması" (1938) və sairə filmlər. Yalnız "Tufanlı aşırım" (1939) və "Rebeka" (1940) - (hər iki ekran əsəri ABŞ-da çəkilib). Bu iki filmə aktyorun oynadığı Xetkliff və Dunter personajları onun ifaçılıq məharəti teatr səhnəsində yaratdığı rolların səviyyəsinə çata bilib. Xüsusilə Admiral Nelson rolu ("Ledi Hamilton",

1941, rer. A.Korda) Olivyeye böyük uğur qazandırıb. 1944-cü ildə isə "V Henrix" filminə quruluş verən Olivye (o, həm də ssenarinin şerikli müəllifidir) Venetsiya kinofestivalının, 1946-cı ildə isə Amerika konoakademiyasının "Oskar" mükafatına layiq görülür. Zəhmət və istedad hesabına qazanan mükafatlar Olivyenin kinoda Şekspir pyeslərinə müraciət etməsinin başlanğıcı olur. Dahi dramaturqun əsərlərinin ekranlaşdırılması rejissor Olivyeye dünya şöhrəti gətirir.

İkinci "Oskar" a layiq görüldü

40-cı illərin kino ulduzu sayılan Olivye müharibədən sonrakı illərdə də psixoloji rolların mahir ifaçısı olduğunu sübut edib. O, 1948-ci ildə Şekspirin ikinci pyesini "Hamlet"i, özü də baş rolu oynamaqla ekranlaşdırır. Olivye həm səhnədə, həm də ekranda Hamletin məğrur, güclü və iradəli olmasını parlaq şəkildə təsvir etməyi bacarıb. Aktyor bu çətin rolu məharətlə oynadığına görə ikinci dəfə "Oskar" və Venetsiya kinofestivalının mükafatlarını alıb. Bundan əlavə, "III Riçard" filmindəki roluna görə (1955, sse-

narinin müəllifi də Olivye özüdür) Qərbi Berlin kinofestivalının və Britaniya kinoakademiyasının mükafatlarına layiq görülməsini də qeyd etmək vacibdir.

Göründüyü kimi, Şekspir qəhrəmanlarının səhnə və ekran təəcəssümü Lourens Olivyeye dünya incəsənətinin məşhur simaları sırasında xüsusi yer tutmasına imkan yaradıb. Onun yaradıcılıq palitrası çox zəngin olub. Aktyorun yaratdığı obrazlar qalereyası Gerstvod ("Kerri bacı", 1952, rej. U.Uayler, ABŞ), Meksita ("Dilənçilər operası", 1953, rej. P.Bruk), Rebutikin ("Uç bacı", 1970), nasıs cəlladı doktor Sella ("Marafonçu", 1976, ABŞ, rej. Ç.Şlezinger), Krass ("Spartak", 1959, ABŞ, rej. S.Kubrik), Qrexem Uir ("Məhkəmə müddəti", 1962) ustad sənətkarə tamaşaçı məhəbbətini daha da artırdı. Olivyenin istedadının digər aktyorlarla müqayisədə üstünlüyü ondan ibarət idi ki, o, asanlıqla eyni pyesdə bir-birinə qarşı olan rolları məharətlə oynayırdı. O, ömrü boyu gah Romeo, gah Merkutsio, gah Otello, gah Yaqo, gah Henrix, gah da Riçardın qiyafəsində səhnəyə çıxırdı. Belə hallarda o, ustalıqla obrazın xarakterinə uyğun olaraq, səsini də dəyişirdi.

Ölkəni müdafiəyə çağırırdı

İkinci Dünya müharibəsi illərində Olivye bütün yaradıcılığı boyu müharibə məntiqi ilə yaşayırdı: ya qalib gəlmək, ya da ölmək. Cəmiyyətin, millətin, dövlətin taleyi həll olunan zaman, vətənin qeyrətini çəkən, xalqın azadlığı uğrunda çanından keçən Olivyenin qəhrəmanları son dərəcə cəsarətli və intizamlı idilər. Sərkərdədən tutmuş sıravı əsgərə kimi hamı birləşərək ölkəni düşmənlərdən müdafiə etməyə çalışırdı. L.Olivyenin təsvir etdiyi Hamlet, ətrafında rəzil və naxələf adamların olmasına baxmayaraq, admiral Nelson kimi əsl xalq qəhrəmanıdır. Aktyor qəhrəmanlarını güclü, humanist şəxsiyyət kimi göstərməsi Olivyenin həm ingilis tamaşaçısı, həm də xarici ölkə teatrsevərləri qarşısında qazandığı məhəbbət və nüfuzun sirri hesab etmək olar. Təsədüfü deyil ki, Lourens Olivye də daha çox Şekspir qəhrəmanlarını oynamağa üstünlük verirdi.

L.Olivyenin çəkildiyi sonuncu filmlər 1981-ci ildə "Nəhənglərin savaşı", 1984-cü ildə "Baunti" ekran əsərləri olub.

Böyük incəsənət xadimi və həqiqi vətənpərvər olan Lourens Olivye 1989-cu il iyulun 7-də Lodonda vəfat edib.

Həsən Tağıyev

Layihənin istiqaməti: Azərbaycanın dövlətçilik tarixinin, milli adət-ənənələrinin, elm və mədəniyyətinin təbliği

№ 134 (1742) 20 iyul 2018-ci il

MUĞAM DA QURANI-KƏRİM KİMİ SİRLİDİR

Tam əminəm ki, həmsöhbətimi təqdim etməyə ehtiyac yoxdur. Çünki yalnız "Dədə" sözünü dilə gətirməklə həmsöhbətimin kim olduğunu dəyərli oxucu dərhal hiss edəcək. Çünki mənim həmsöhbətim xalqın sevimlisi, xalqın xanəndəsi, xalqın sənətkarı Dədə Süleymanıdır. Rəsmi olaraq onu səndələrdə Süleyman Cümşüd oğlu Abdullayev kimi yazıblar. Amma gerçəklikdə o, musiqisevərlərin və səsinə baş əyənlərin Dədə Süleymanıdır.

- Salam, Dədə. Nə var, nə yox? Yaşınızın bu vaxtında özünüzü necə hiss edirsiniz?

- Çox sağ ol. Nə hamıdan yüksəkde deyiləm, nə də aşağıda. Elə hamının olduğu yerdəyəm. Nəticəni özün çıxardarsan. O ki, qaldı nə var, nə yoxa, hər şeydən bir az deyirəm. Zaman da ki, mənəndən, səndən asılı deyil. Köhnə kişilər demiş, zaman heç nəyə baxmır, öz dəyirəmini işlədir.

- Dədə, dünyanın bu qarmaqarış, baş-ayaq olduğu vaxtda adamlar da bir az nizam-intizamdan kənarlaşıb, necə dəyərlər, bir növ "başı-başını saxlasın" prinsipi ilə yaşayır. Bax, belə bir vaxtda sən necə, səsinə söykənib vaxtda birləşməni?

- Əvvəlcə gəl baş-ayaq danışmıyax. Nə var onu deyək, özü də necə var, o cür də deyək. Dünya ayaq-baş düşüb eləmiyib. Dünya ele olduğu kimi qalır, yeni Allah bu dünyanı necə yaradıf, o cür də var. Min il bundan qabaq da belə oluf, indi də belədir. Ayaq-baş düşən insanlardı. Dünyanı da yaxşı, pis səmtə yönəldən insanlardı. Dünya özü-özüyə mühəribə eləmir ki, mühəribəni eləyən də adamlardı, dünyanı

pis günə qoyan da adamlardı. Baş açmaq olmur, bu adamlar niyə öz günahlarını dünyanın boynuna atır. Dünya yağırın əli yox, ayağı yox. Yetən cumur üstünə. Yazığın adı beddam çıxıf. Hələ də insanlar dərk eləmir ki, bu, yerində olan dünyanın başına oyunlar açan da, onu qınayan da özü-müzük. Hər şeyin günahkarı insandı. Günahın hamısı yenə deyirəm, insanlardadı. Dünya neyləsin, oturub yerində səni-səmirini çıxarmır. Bütün işlərin başında insanlar dayanır. Allah bütün ixtiyarı insana verib. İnsan da bir də görürsən ki, heç Allaha da bəndəlik eləmir. Dava salır, qırğın törədir...

- Dədə, dava demişkən, heç davalaş salmışan?

- Mən uşaq vaxtları bir az davakarlıq eləmişəm. Özü də tay-tuşlarımla yox, ermənilərlə. Yəqin bilirsən də bizim Qoçəhmədli kəndi ilə Dağlıq Qarabağın, o vaxtkı Hadrudun ermənilər yaşayan kəndləri qonşu idilər. Özü-müzün bağımız, bağcamız olmasına baxmayaraq, gedirdik ermənilərin bağına, bostanına.

Bax, onda dava düşürdü, mən də qolu zorlu idim, qabağıma çıxan erməni salırdım yumruğun altına. Ayrı heç kimlə dalaşmamışam. Nə uşaq vaxtı, nə də bu yaşım qədər. Amma bütün kənd uşaqları kimi mən də güleşmişəm, zarafatlaşmışam, şuluq salmışam.

Məni də həmişə Dadaş yırırdı. Ümumiyyətlə, haqsız davanı əleyhinə olmuşam. Özüm də eləməmişəm, əleyhinə də qınamışam. Yadımdan çıxmamış onu da deyim ki, erməni başını itirib. Erməninin başı olsaydı, bizim bu günümüzü görür fikirləşərdi ki, əvvəlki qonşuluğu saxlasaydı, indi o da

kef-damaq içində yaşayardı. Amma rusun fitvasına getdi, özünü yaman günə saldı. Əgər rus olmasa, təkcə Ağdamla Füzulinin camaatı yığışif erməni torpaqlarımızdan çıxara bilər. Bunu mən deyirəm. Çünki mən erməninin dabbəqada gönlünə belədem. Yeni deydim odur ki, Allah bizi yaradıb və bizə də bir yol göstərib birimiz o yolu ağılla, başla qana-qana gedirik, birimiz də haramlıqla, namərdliklə, ev yixmaqla. Ona görə də Allah özü hər şeyin qiymətini verir. Çünki ondan yuxarıda heç kim yoxdu. Gördən də odur, qiymət verən də. Allahın qoyduğuna heç kim özəl işləyə bilməz, qulp qoya bilməz.

Elə musiqidə də belədir. Bir də görürsən ki, biri əlləməçilik eləyir. Amma bir ayrınsı ağılla, düşüncəylə, yerli-yerində muğama təzə əlavələr gətirir,

şəxsiyyətini qoruyub saxlayır. Mən muğamda onun kimidi. Hər kəs öz ifası ilə onun bir sirtini açır. Hə, yadıma düşmüşkən, saa onu da deyim də, bizdəki o Muğam evi var ha, Muğam teatrını deyirəm, onu rəhmətlik İslam Rzayev yaradıb. Bəzi ağızgöyçəklər deyiblər ki, biz yaratmışıq. Yalandı. Onu Seyidin gözəl tələbəsi İslam Rzayev yaradıb. Özü də havadan yox ha...

- Dədə, üzr istəyirəm, başa düşmədim, nə demək istəyirsən?

- Burda çətin nə var ki? Rəhmətlik İslam Şərq ölkələrinə qastrola getmişdi. Hə, saa onu da deyim ki, farslarda da, ərəblərdə də muğam var. Amma bizim muğam hamısından bitkindi. Ərəblərin muğamı cəmi üç mərhələdi. Bax, İslam Rzayev qastrolda görüb ki, ərəblərin muğam teatri var. Oturub qulaq asıb.

Sonra bundan fikrini soruşublar, İslam da deyib ki, muğam burda bitmir. İnanmayıblar. İslam burda nə təhər oxuyubsa, məəttəl qalıblar. Günaha batmayım, bir şeyidə deyim saa. Ərəblərdə tək-tək yaxşı muğam oxuyanlar var. Amma hamısı təkcə o üç mərhələyə qədər oxuyur. Bizim muğam başqa bir şeydi. Sirdi, vallah, sirdi.

Sirr olmasa, Xani, Seyidi, Cabbarı, Keçəcioğlunu, Ələsgəri, Yaqubu, Əbülfəti, Saranı, Şövkəti dinləməkdən doyardıq və bir də qulaq asmazdıq. Görürsən, hər dəfə o böyük xanəndələri dinləyəndə təzə nə isə tapırsan. Ə, bir də saa bir şey deyim e, Qədiri, İslamı unutmaq olar? Mənsuriyyəni deyəndə Yaqubu yaddan çıxarmaq olar? A kişi, bu sənətkarlar Allah vergisi ilə doğulublar, Allah vergisi ilə də mu-

ğama möhür vurublar. Məni tərpədir-sən, yadıma ayrı şeylər də düşür. Bəzən ağızgöyçəklər deyir ki, "Mənsuriyyə"ni oxuyanda ora Segah əlavə eləmək olmaz. Ə, niyə olmur axı? Bu adamın qəvliyyəti var, səsi var. Başlayır Mənsuriyyədən, yavaş-yavaş keçir Segaha. Özü də elə keçir ki, ruhun da incimir.

Sonra keçiyi kimi də yavaş-yavaş qayıdır Mənsuriyyəyə. Bundan gözəl nə ola bilər? Niyə mız qoyursan? Kişinin oğlu yaradır da. Qəvliyyətin var, sən də oxu. Yoxdu, tay qadağa qoyma. Bu olar, bu olmaz!.. Sən Allah başla e, qatıb-qarıdırıram, amma söz gələndə gerek deyəsən. Bilmək rəkkədi ki, muğam qollu-budaqlıdı, hər tərəfə şaxələnir. Muğamda açılmayan sirlər var.

Əvvəldə dediyim kimi Quranda olduğu kimi. Bax, bu möcüzədi bizim musiqimizi dünyaya sevdiren, dünyaya meydan oxuyan. Dünyanın ele bir musiqisi yoxdur ki, onun içərisində bizim musiqinin təsiri, əlamətləri olmasın. Bayaq ərəblərdən danışdırdım ha, ərəblər "Şur"dan o yana gedə bilmir. Səsləri "Şur" kimi çatır. Amma biz "Şur-Şahnaz", "Sarec" və ondan sonraları da oxuyuruq. Yeni "Şikəsteyi-fars", "Simayi-Şəms" var...

(ardı gələn sayımızda)

Əbülfət MƏDƏTOĞLU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA KÜTLƏVİ İNFORMASIYA VASİTƏLƏRİNİN İNKİŞAFINA DÖVLƏT DƏSTƏYİ FONDUNUN MALİYYƏ YARDIMI İLƏ

Yerində olan adam

Ucalıq... Ucalıq deyəndə ilk dəfə göz önünə həqiqi coğrafi yüksəklik-dağlar, zirvələr gəlir. Günəşi ilk görəndən sonuncu vidalaşan da uca yerlər, uca nöqtələrdir. Ancaq bu ifadəni təkcə coğrafi mənada düşünmək olmaz. Dilimizdə bir insan ucalığı deyilən mənə da var. Hər insana ucalmaq nəşib olmur. Bu bir tərəfdən Allahın yazısı olsa da, digər tərəfdən insanın özündən də tələb tələb edir. Bu yazı da haqqında söhbət açacağımda Aydın Tapdıq oğlu Abbasov da məhz öz zəhməti hesabına bu ucalığı fəth edib.

Qıbtə ediləsi ömrü

Aydın Abbasovun kabinetində oturub çox səmimi söhbət edirik. Bura sanki Heydər Əliyev muzeyini xatırladıf. Ulu Öndərin, Azərbaycan Prezidentini cənab İlham Əliyevin portretləri, H.Əliyevin cillid-cillid kitabları və s. Bütün bunlar milli liderimizə, onun layiqli davamçısı İlham Əliyevə olan sevgidən, məhəbbətdən irəli gəlir. Aramla danışmağa başlayır: -Çox-çox əvvəl biz də özü-müzü cavanların sırasında sayırdıq. Amma əlahəzrət zaman öz işini gördü - saqlarımıza əl gəzdirdi, yavaş-yavaş gözlerimizi işığını almağa başladı və bu təbiidir. Buna da şükür. Biz də onda ayıldık ki, daha gənclik qatarında yerimiz yoxdur. Artıq indi küçədə, dükanda, iclasda bizə ünvanlanan "ağsaqqal, dayı", sözlərindən narahət olmur.

Bir vaxt illərin sürətlə ötüb keçməsinə məhəl qoymazdıq. İndi isə ömrü kitabımızdan sildiği hər səhifənin haqq-hesabını aparırıq. Görünür ömrü deyilən şey belə olmur. Yadımdan çıxmamış onu deyim ki, mənim fikrimcə insan əsasən iki şeyə görə xoşbəxt olur: yaşa ələsinə, ya da çalışdığı kollektivdə səmimi atmosfərə, orada əməyinə verilən qiymətə görə. Mən hər ikisindən yarımışam. Ona görə də xoşbəxtəm. Hər yaşanan ömrü, ömrü sayılır. Ömrü elə yaşamalısən ki, daima xatırlanasan. Aydın Abbasov heç bir təqdimatsız, heç bir mübaliğəsiz və nəhayət heç bir tapşırıqsız özü üçün əməllərinə, şəxsiyyətinə, qabiliyyətinə yaraşan bir ad qazanıb və bu adı qoruyub saxlayır. Ona hamı yaxşı adam deyir. Xalqın rəğbətini qazanmaq, təmiz adı qoruyub saxlamaq o qədər də asan

məhz belə adamdır. Yaxşı tanıdığımız belələrindən yazmaq, onları başqalarına tanımaq niyə qəbahət sayılmalıdır ki?

deyil. Ancaq Aydın Abbasov bunu bacarıb. Aydın Abbasov bacarıqlı mühəndis olmaqla yanaşı həm də yaxşı yoldaş, sədaqətli dost və gözəl ailə başçısıdır. Ləyaqətli övladlar böyüdüb ərəsayə çatdıran atadır. Əlindən nə gəlib əsirgəməyib. Biliyini, varını, üreyini Hatəm süfrəsi kimi açır. Üstünlər də dönmək çıxmayıblar. Östlərinə düşən övladlıq vəzifəsini həmişə hiss

ediblər. Ali təhsil alıblar. Hərəsi bir işin qulpundan tutub işləyir, atalarının başını uca edirlər. Aytən həkim, Nofəl iqtisadçı, Murad isə su üzrə mühəndisdir.

Aydın müəllim övladlarından tutmuş, dostlarına, qohumlarına qədər öz ömrünə qıyıb, bu yolda bütün əziyyətlərə tab gətirib, Allaha niyəyaxşar bəndəsi olub. Ona görə də Aydın müəllimin özü kimi övladları da xoşbəxt olmalıdır. Onlar bu xoşbəxtliyə layiqdirlər.

Aydın müəllim deyir ki, ən əsəbi, ən yorğun vaxtlarımda nəvələrimi görəndə dünya mənim gözümdə dəyişir. Allaha həmişə şükür edirik.

Həyatını insanlara xidmətə və Allahın neməti və həyatın özü olan suya həsr etdiyi üçün altı nəvəsinin üçünün adını su ilə bağlı qoymuşdur - Aysu, Duyğu, Araz. Qoy bütün nəvələr adlarına layiq və xoşbəxt olsunlar. Dədə Qorqud demişkən: Adını mən qoydum,

bəxtini, taleyini Yaradan versin! Aydın müəllim söz sərraşı olduğundan söze, söz adamına münasibəti də başqadır. "İnsanın ən böyük qüdrəti, möcüzəsi sözlər yaratdıqlarıdır" - deyən Aydın müəllim haqqında yazarkən həm məhəbbətlə, həm də məsuliyyətlə yazmalı olursan.

Dön geri bax

İllər insana çox şey öyrədir. İnsan formasıdır, püxtələşir və nəhayət müdrəkləşir. Öz təcrübəmdən deyə bilərəm ki, vəzifə insana hörmət gətirir. İnsana hörmət gətirən onun illərlə cəmiyyətdə qazandığı nüfuzudur.

Aydın Abbasov həyatın mütləq həqiqətlərini dərk etmiş, dünyanın hər üzünü görmüş, yaxşısını-pisindən, ağı-qaradan ayırmağı bacaran bir insandır. Aydın müəllim Ulu Tanrının sevdiyi, gözü tox, nəfsi yox, üreyi yumşaq, qəlbi açıq və olduqca xeyirxah adamdır. Aydın müəllim dörd mühüm keyfiyyəti özüdə birləşdirib.

Birincisi - O, alovlu vətənpərvərdir. Dost-tanış, qohum-əqrəbə üçün kindən gələnə edir.

İkincisi - Xalq üçün, onun mənavi-zehni inkişafı, iqtisadi dirçəlişi üçün nə bacarırsa əsirgəmir.

Üçüncüsü - Dövlətə və dövlətçiliyə olduqca sadiq şəxsdir.

Dördüncüsü - O, mərhəmətli və imanlı adamdır. Zəngin mənaviyyət, geniş qəlb sahibidir. Sadələdiyim bu dörd əmil Aydın müəllimin xarakterində, dünyagörüşündə və fəaliyyətində mühüm yer tutur.

Belə adamların bir adı var.

Bütöv adam

Aydın Abbasov sözün həqiqi mənasında bütöv adamdır. Rast-

laşdığım, təmasda olduğum adamlarda görmədiyim bir çox keyfiyyətlər var ki, mən bunları Aydın müəllimdə keşf etmişəm. O, çox səbiri və təmkinlidir. Atalar belə insanlar haqqında deyiblər - "Dərin sular bulanmaz".

Aydın müəllim də sanki dərin deryadır.

Hər dalğa onu bulandıрмаğa qadir deyil. Aydın Abbasov xoşbəxt taleli adamdır. Xoşbəxt taleli adam olmağın bəlkə də düsturları çoxdur. Ancaq yəqin ki, onların ən ümdələrindən biri "həmişə sevilən adam" olmaqdır. Aydın Abbasov həmişə sevilib, bu gündə sevilir, bundan sonra da nə qədər ömrü yaşayacaq yənə də seviləcək.

P.S. Aydın Abbasov 1955-ci il iyulun 28-də Tartərdə doğulub. 1977-ci ildə Azərbaycan Politeknik İnstitutunu bitirib.

Əmək fəaliyyətində AMEA-nın "Xəzər" elmi mərkəzində başlayıb. Burada on il müddətində müxtəlif vəzifələrdə işləyib. 1988-ci ildən taleyini Sumqayıtla bağlayıb və xoşbəxtliyini də burada tapıb.

Sumqayıt Kimya-Sənaye İstehsalat Birliyində müxtəlif vəzifələrdə işləyib, 11 ildən çox Sumqayıt Su-Kanalizasiya İdarəsinin rəisi olub. Sonra Bakı Su Kəmərləri İdarəsində rəis, Sumqayıt Səthi Aktiv Maddələr Zavodunda direktor işləyib. Onlarla elmi məqalənin, 20-dən çox səmərəlilişdirici təkliflərin müəllifidir.

2011-ci ildə yenidən "Azərsu Açıq Səhmdar Cəmiyyəti"nə qayıdıb. Hazırda orada texniki istehsalat departamentinin rəisidir. 2014-cü ildə "Tərəqqi Medalı" ilə təltif olunub. Cari ilin iyun ayında Su Təsərrüfatı və Meliorasiya İşçilərinin peşə bəyramı ərzində Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin sərəncamı ilə "Üçüncü Dərəcəli Əmək Ordeni" ilə təltif olunub.

Aydın Abbasov yerində olan adamdır. Biz də Aydın müəllimi həm doğum günü, həm də orden alməsi münasibətlə ürək-dən təbrik edirik, ona uzun ömür, can sağlığı arzulayıırıq.

İbrahim Abdullayev

Mark Zukerberq: "Mən yəhudiyəm, amma..."

"Facebook" sosial şəbəkəsi istifadəçilərinin Holokostu (yəhudi soyqırımı) inkar edən şərhlərini silməkdən imtina edib.

Bunu "Facebook"un yaradıcısı və rəhbəri Mark Zukerberq "Recode" saytına müsahibəsində deyib.

"Mən yəhudiyəm və bəzi insanlar var ki, Holokostun baş verdiyini inkar edirlər. Mən bunu ciddi həqarət kimi qəbul edirəm, lakin hesab etmirəm ki, bizim platforma bu cür iddiaları silməlidir. Sadəcə olaraq, mən düşünürəm ki, bəzilər müəyyən şeyləri yanlış bilir və şərh edir", - deyir M. Zukerberq söyləyib.

M. Zukerberq hesab edir ki, yalan informasiyalar yayan bütün istifadəçilərin bunu qəsdən və şüurlu şəkildə etdiyinə inanmır: "Onlar yanlış məlumatlandırılıb ola bilər. Mən düşünürəm ki, "Facebook"da nəyin doğru, nəyin yanlış olduğunu qərar verən insanlar olmalıdır".

M. Zukerberq bəzən çıxışlarında siyasətçilər və dövlət xadimləri kimi, özünün də yanlış olduğunu söyləyib.

"Facebook" rəhbərinin bu açıqlamaları bir çox sosial şəbəkə istifadəçiləri və yəhudi təşkilatları tərəfindən tənqid edilib.

Antisemitizmle mübarizə aparan ABŞ-ın Antidiffamasiya Liqası bildirib ki, Holokostun inkarı antisemitlərin (yəhudi düşmənləri) çoxdankı şüurlu və qərəzli taktikasıdır:

"Şübhəsiz ki, bu, yəhudilərə zərər vuran və onlara təhdid yaradan nifrət mövqeyidir".

Tənqidlərdən sonra M. Zukerberq əlavə açıqlama ilə çıxış edib. O qeyd edib ki, Holokostun inkarına haqq qazandırmıq istəməyib, sadəcə olaraq, sosial şəbəkənin siyasətini izah edib: "Mən şəxsən Holokostun inkarını təhqir sayıram və bu mövqedə olan insanları müdafiə etmək fikrində deyiləm".

M. Zukerberqin sözlərinə görə, "Facebook"un vəzifəsi yalan xəbərlərin dərc olunmasını dərhal əngəlləmək deyil, bu tip xəbərlərin sosial şəbəkədə yayılmasının qarşısını almaqdır.

Canalan gözlərin canyaxan dərdləri

Göz ən mühüm və eyni zamanda ən inco duyğu orqanlarından biridir. O insan həyatında ən başlıca rol oynayır. Çünki göz vasitəsilə biz ətrafdakı əşyaları görür, rənglərin çalarlarını seçirik, bir sözlə, həyatın gözəlliyini duyuruq. Göz çox zərif olduğundan özünə qarşı son dərəcə diqqətli olmağı tələb edir. İnsanın görmə qabiliyyəti 9-11 yaş arasında formalaşır. Bu müddət ərzində gözlərdə hər hansı bir problem yaranarsa onun müalicəsini də həmin yaşlarda etmək məsləhətdir. Tibb elmində müxtəlif göz xəstəlikləri mövcuddur. İnsanlar isə ən çox göz zəifliyindən əziyyət çəkirlər.

Göz zəifliyi üç yerə bölünür: meyopeya, hipermetrapiya və astigmatizm. Meyopeya xəstələri uzağı pis görür və işarəsi mənfidir. Meyopeya 8-12 yaşında olan uşaqlarda aşkar edilir. Yaş artdıqca meyopeyada artır. Televizora və ya kompüterə çox baxmaq, zəif işıqda oturmaq və vaxtsız qidalanmaq meyopeyaya səbəb olan amillərdir. Hipermetrapiya xəstələri yaxını pis görür və işarəsi müsbətdir. Hipermetrapiyaya ən çox balaca uşaqlarda rast gəlinir. Bu vaxt uşaqlar kitab oxuyanda onların gözləri sulanır və göynəyir. Astigmatizm xəstələrində isə qarışıq olur. Onlar həm yaxını, həm də uzağı zəif görürlər. Bu, onların görmə qabiliyyətlərinin tam formalaşmamasından irəli gəlir. İndi demək olar ki, gözden əziyyət çəkənlərin 80 faizi astigmatizmdən şikayət edirlər.

Gözde zəifliyin aradan qaldırılması üçün ilkin növbədə onun yaranmasına səbəb olan müxtəlif amilləri araşdırmaq lazımdır. Çox uşaqlar var ki, onlarda zəif görmək anadangəlmə olur. Belə uşaqlar 17 yaşına qədər müxtəlif dərmanlarla müalicə edilir. Bu müalicə kursları zəifliyin daha da irəliləməsinin, gözde "tənbəlliyin" yaranmasının qarşısını almaq üçün lazımdır. Əgər gözde "tənbəllik" yaranarsa, bu zaman onun funksiyalarını fəaliyyətini itirir və kor olma ehtimalı artır. 17 yaşından sonra xəstəyə ekzimer lazer emeliyyatı olunur. Əgər valideynlər uşaqlarında göz qırpmalar, qızartılar, sulanmalar kimi hallar aşkarlayırlarsa, dərhal həkimə müraciət etsinlər.

Əvvəllər insanlar eynəklərdən istifadə edirdilər. Eynəkləri isə uzun müddət çıxartmadan taxırdılar. İndi valideynlər uşaqlarına eməyi tez-tez çıxartmamalarını deyirlər. Ancaq onlar bilməlidirlər ki, çox eynək taxmaq da gözə zərərli. Optik gözün əvvəlki funksiyasını bərpa et-

məsi üçün istifadə olunur. Eynəkləri 6 aydan bir dəyişdirmək lazımdır.

Göz çəpliyinin yaranmasına nə səbəb olur?

Gözde çəpliyin əmələ gəlməsinə səbəb bir gözün zəif, digərinin isə yaxşı görməsidir. Bu zaman zəif göz yaxşı görən göz tərəfə əyilməyə başlayır. Nəticədə, çəplik yaranır. Əgər gözdeki

zəifliyi aradan qaldırmaq mümkün olursa, bu zaman gözdeki çəplik də yox olur. Bəzən isə gözde çəplik anadangəlmə olur. Bu hal əsasən doğuş zamanı travma alan, təzyiqli olan uşaqlarda olur. Travma alan uşaqlarda göz çəpliyini oftalmoloqlar müalicə etmir. İlk əvvəl uşaq nevropatoloq müayinəsindən keçməlidir. Nevropatoloq diaqnozundan sonra oftalmoloq müalicə edə bilər.

Katarakt - Mirvari suyu

El arasında "Mirvari suyu" kimi tanınan katarakt son vaxtlar yaşlıların çox əziyyət çəkdiyi göz xəstəliklərindən biridir. Kataraktın yaranması yaşla əlaqədardır. İnsan yaşlandıqca, əsasən də 50-60 yaşına çatdıqda onun göz funksiyalarının fəaliyyəti zəifləyir. Eyni zamanda katarakt iltihabı xəstəliklərdən, travmadan sonra da əmələ gələ bilər. Gözde şəffaf büllur linza var. Bəzən bu şəffaf linsalar bulanır. Bunu emeliyyat vasitəsilə aradan qaldırmaq mümkündür. Əməliyyat zamanı əvvəlcə gözün büllur qişası kəsilir, bulanlıq

linza çıxarılır, onun yerinə yeni, şəffaf linza taxılır. Mirvari suyunu vaxtında müalicə etmədikdə göz görmə qabiliyyətini tamamilə itirir.

Kataraktın ilkin əlaməti dumanlı görməkdir. Katarakt iki formada olur: yetişmiş və yetişməmiş. İndi xəstələrin çoxu son məqamında, yeni yetişmiş halda müraciət edirlər. Yetişməmiş formanı müalicə etmək daha asandır. Ancaq yetişmiş olduqda xəstə görmə qabiliyyətini itirir və onun yenidən bərpası mümkünsüz olur. Çünki katarakt gözün ətrafına deyil, daxilinə təsir edir.

Qlaukoma - Qara su

Göz xəstəliklərindən biri də el arasında "Qara su" adlandırılan qlaukomadır. Qlaukoma 40 yaşından sonra yaranır. Qlaukoma anadangəlmə də ola bilər. Bunun yaranmasına səbəb qohum nikahlarıdır. Qlaukomadan ən çox qadınlar əziyyət çəkir. Çox nadir hallarda kişilərdə bu xəstəlik aşkarlanır. Belə xəstələr dumanlı, işığa baxanda rəngli halqalar görməkdən, gözdaxili təzyiqlərdən şikayətlənirlər.

Gözlərin qədrini vaxtında bil

Göz xəstəliklərindən biri də "kanyuktiv" adlanır. Kanyuktiv soyuqdemədən, natəmizlikdən əmələ gəlir. Göz makiyajı zamanı keyfiyyətsiz kosmetik vasitələrdən istifadə də kanyuktivlik yaradır. Bu xəstəlik göz üçün olan xüsusi damcılarla aradan qaldırılır.

Gözlərə ev şəraitində də qulluq etmək mümkündür:

İnsanlar çox vaxt gözlərinə çay dəmləməsi qoyurlar. Son zamanlar təbii çaylar çox azdır, onlara müxtəlif rənglər qatılır. Belə çayları gözə qoymaq təhlükəlidir. Buna görə də yaşıl çayın dəmləməsi daha keyfiyyətlidir. Gözü ballı su ilə də silmək yaxşıdır. Son vaxtlar isə insanlar kompüter qarşısında çox oturlur. Kompüter şüaları gözün nəmliyini qurudur, gözde göynmələr əmələ gəlir. Kompüter qarşısında uzun müddət oturmaq olmaz. Hər 45 dəqiqədən bir kompüterini söndürmək, 15 dəqiqə hava almaq lazımdır. Kompüter qarşısında oturanlar tez-tez apteklərdə satılan təbii göz yaşlarından istifadə etməlidirlər.

Emin Akif

Seyran CAVADOV

Bir də dəyişməsin

Atam üç əlifba dəyişmişdi, Mən də ikisini dəyişdim.

Oğlumun da bəxtinə ikisi düşdü. İlahi! Heç olmasa, Sən özün bundan belə Nəvələrimizi, bizdən sonra dünyaya gələnlərimizi Belə dəyişmələrdən, Bir gün nala, Bir gün mıxa vurmaq təhlükəsindən, qorxusundan, arzusundan Qoru, hifz elə.

Sinoptiklərin məlumatı

Bakının yeli əsdi, Əsib səbrimi kəsdi.

(El bayatısından)

Sinoptiklər xəbər verir: Payız yağmurlu, Qış da sərt keçəcək. Gələc həftədən isə küləklər əsəcək. Havanın hərəratı Şəkin şəkildə Aşağı düşəcək. Qərb küləyi axşam saatlarında

avval Şərq, Sonra Şimal küləyinə keçəcək, Daha da şiddətlənəcək. Sürəti saatda otuz kilometrə çatacaq. Aman, Allah! Deməli, Şimal küləyi yene Meydan sulayacaq, Tufan qoparacaq. Gərək pəncərələri Bərk-bərk bağlayaq. Papağımızı, şlyapamızı Başımızda möhkəm-möhkəm saxlayaq.

Hər kəsin öz dərdi

Dərdlər də cürbəcür, çeşid-çəşiddir. Elə insanların özləri kimi, Böyüyü-kiçiyi, Cılızı-nəhəngi, Bir də qurğuşun ağırlığı var. Hərəsinə də öz sahibi, Öz yiyəsi var. Batmanla gəlişi, Misqalla gedişi var onların.

Dərsiz insan yoxdur. Birinin dərdi mal-dövlət, sərvətdi.

Digərinki şan-şöhrətdi. Başqa birisinininki Ar-namus, qeyrətdi. Daha qaçasınıninki Vətəndi, torpaqdi, Qürbətdə qalan həsrətdi.

Eh... Kim bilir, Nə qədər dərdlər var dünyada...

İnsanların, ulduzların sayından da Qat-qat çox. Bir sözlə, hər kəsin Öz dərdi var Arzusu, amalı, ürəyi boyda.

Cüneyt Arkinin gözyaşlarıyla qızına yazdığı MƏKTUB

Hayat yoldaşı Güler ilə boşanma ərəfasında olan Cüneyt Arkin 2 yaşındakı Filizə məktub yazır ki, 18 yaşına çatanda oxusun.

Həmin ərafədə qəzetdə çıxan xəbərlər ələmi daha da bir-birinə qatmışdı. Qəzetdə Cüneyt Arkinin yoldaşından ayrılıb Zeynəb Ağsu ilə evlənəcəyinə dair xəbər çıxmışdı. Xəbərin doğru, yaxud yanlış olduğu bəlli deyildi. Dostları birlişib onları barışdırmışdı. Amma buna baxmayaraq həyat yoldaşı Cüneyti ikinci dəfə tərk edib atası evinə köçür. Bu dəfə isə gənc klubunda çəkilən foto onların ailəsini dağıtmışdı.

Cüneyt Arkin qızı Filizə 18 yaşına çatanda oxuması üçün vəkilinə 5 səhifəlik məktub verir. Məktubun qəyəsi özü müdafiə etmək idi. İllər sonra qızının qarşısına çıxıb onu günahlandırmasını, nə üçün anama belə etdini deməsini istəməirdi.

Adalet.az həmin məktubu sizə təqdim edir.

Canım balam Filizim.

Sənə bunları yazmağımın bir səbəbi var. Bu gün 10 mart 1968-ci il Qurban bayramının birinci günüdür. Bu gün yene anan səni mənə göstərmədi. Telefonu üzümə bağlayır, məktublarını oxumur.

Səndən ayrıldı 2 ay oldu. Sənin üçün danxıram, sanki min ildə səni görmürəm. Artıq şirin üzün yavaş-yavaş yaddaşım-dan silinir. SİNƏMƏ TOXUNAN O BALACA ƏLLƏRİNİN İSTİLYİ ARTIQ AZALDI. Günlərdi cəhənnəmin içindəymiş kimi acı çəkirəm. Nədənəse bayram insanları daha da həssas edir. Axşama qədər küçədə şar uçuran uşaqların qişqırıqlarını eşitmək üçün qulaqlarını tuturam. Min dəfə adını fısıldadım, min dəfə Allaha dua etdim səni mənə göstərsin deyə. Qorxurlar içində sənə gəldim. Qapını açmayacaqlarını bilə-bilə...

Evə ər-arvad iki dostumu göndərdim. Mən də bir künce qışılıb gözlədim. Göndərdiyim qadın hamılı idi. Səni gözəyləyər-kən xoşbəxt idi. Həm də mənim qədər qorxu içindəydilər, mənim qədər kədərlidi idilər. Xalan onları qovmuşdu. Anan səni heç olmasa pəncərədən görməyimə belə imkan verməmişdi. Sən xalalanın qucağındaydın. Mavi donunda şirin-şirin güldürdün. Dəcəllik edib utanır sonra da başını gizlədirdin.

Balam, hansı qüvvə atanı baladan ayıra bilər, buna hansı ürək razı olar? Hansı pislik belə bir sevgini məğlub edər. Geri qaıyarkən bütün duyğularım ölmüş kimi idi. Dünyanın bütün güllələri ürəyimi atılmış kimi idi. Bir ananın duyğusuzluğunu, qədarlığını necə izah edim? Yanımdakılarn

gözlərində acı bir izah vardı.

Dənizə yaxınlaşmışdıq, dəniz qapqara idi. Maşını saxladım, hər yer qaralmışdı. Onlara baxa bilmirdim. Heç kim, heç yerə baxa bilmirdim.

O axşam, bir zamanlar yataqda mənə ölümünə sevinən ananın indiki niyə düşmə-nim olduğunu uzun-uzun düşündüm. Və bapbalaca həyatını yaralayan bizləri eyni dərəcədə günahlandırasan deyə sənə hər şeyi danışmağı qərara aldım.

Çünki gün gələcək bizim haqqımızda minlərcə şey eşidib oxuyacaqsan. Və həmişə bunları başqaları edəcək, və sən bizim haqqımızda bunlara əsasən qərar verəcəksən.

Ən başdan başlayacam...

Ananla əlləri kitab dolu, zərif, almacıq sümükləri çıxan, uzun saçlı, yaşıl gözlü bir cavan iken tanış oldum. Sevgi axtarırdım, ananı tapdım. İncə bir üz, azacıq xallı, iri gözləri vardı. Mənə hər şeyini verdi. Onunla gözəl idim. Torpağımdı, günəşimdidi, su üzərində hərəkət edən bir çiçək kimi yeriyirdi yanımda.

Eskişehirdə xəstəliyimi, ağrımı, pis yeməyimi paylaşdı.

Ah, balam! Dünya sanki onun sevgili üzü üçün yaranmışdı. Sonra qərribə bir təsadüf oldu. Eskişehirdə gələcək bir film qrupu ilə tanış oldum. Ananın və mənim Sağlamlıq Nazirliyinə 80 min lirə borcumuz vardı. Yaşadığım həyatı ümitsizliyə apararı, mənə qorxudan, kişi olaraq üzən bir məsuliyyət idi bu borc. Bu ümitsizlik önündə özümü göstərməliydim.

Ananla qərar verdik. Bir il mübarizə apardım. Anan öz ailəsinə, hətta mənim ailəmə qarşı mənə qorudu, mənə ucaltdı. Pulsuz idim. Babanın (ananın atası) evində qalırdıq. Mənə qarşı olduqca nəzakətli idilər. Amma utanırdım. Leyla Sayar, Halit Refiqli və Rəcəb Kiciciqil çalışdırlar ki, mənə yardım etsinlər. "Duru Film"ə balaca bir rol üçün günlərcə gedib gəldim. Rəsmlərimi çəkmək istədim. Məni biri ilə birlikdə Taksim parkına göndərdilər. Artıq ona tabe olmuşdum. İki il həkimlik edən insan üçün bu dəlicə bir acı idi. Nə edəcəyimi bilmirdim.

Otağımı keçərkən jaketini düymələyən 50 yaşındakı xəstələrimi düşürür, mənə göstərdikləri hörmətdən utanırdım. Evə

gəlib əşyalarımı yığdım. Anana Anadoluya gedəcəyimi dedim. Mənə etiraz elədi. "Bacarmalısən, bacaracaqsan" dedi. Təkrar çiləli günlər başladı. Anan tək gücüm, tək dayağım idi.

İlk filmə başladığım zaman içim bomboş idi. Şalvarım köhnəlmiş, ayaqqabılarım so keçirdi. Günlərimi bir sendivlə keçirirdim. Anan həm operada işləmək həm də dərsə getmək məcburiyyətində qaldı. İçkiyə alışdığım, doymadığım günlər idi. Dünya mənə haqsızlıq eləmişdi.

Yağışlı bir gün idi, nazik şalvarın içində üşüyürdüm. Ayaqlarım islanmışdı. Evdən çıxarkən səhər yeməyi yemədiyim üçün mədəm əcayib bir şəkildə ağrıyırdı. Pulumu saydım, ancaq yola yetəcək qədər idi. Taksimə gələndə çörəkçi təzə çörək çıxarırdı. Bir çörək alıb yedim.

Bir gecə səhərə yaxın anan ağılayırdı. Gözyaşlarına toxundum, susdum. Anan mənədən şübhələnmişdi. Hansı davranışım, hansı sözlüm onda bu şübhəni oyatmışdı? Ya da kimlər ona təsir edirdi? Nə dərəcədə o haqlı idi ya mən günahkar? Sənə bir nümunə deyim. Bu pis günlər içində haqqımda bir çox dedi-qodu çıxdı, bunlardan üçü:

"Ayrılar ayrılmaz Zeynəblə evlənəcəkmis"

"Selda Alkor ilə Bursada macəralarımız olubmuş"

"Evlü bir qadınla münasibətim varmış"

İnsanlar başqalarının həyatı ilə oynamağa, onların xoşbəxtliyini yıxmağa sino gedirlər. Dünyada bundan başqa ürəyimin iyrendiyi şey yoxdu. Ananın son iki ildə mənə göstərdiyi qorxunc şeylərdə özün-

dən çox xalan Gülün və çevresinin payı var.

Sonra iki il içində uğurum, şöhrətim pulum oldu, imkanlarım genişləndi. Ananda da buna paralel olaraq dedi-qoduların, qışqançılığın təsiri ilə yadlaşma başladı.

Mənimlə harasa gedəndə narahat olur, küçəyə çıxmağa qorxurdu.

Məni bu cür yıxan şeyləri anlamırdı. Mənsə yorğun idim, min il yatacaq qədər hər şeydən usanmışdım. Bütün bunları anama izah edə bilmirdim. Dörd bir yandan əhatələnmişdi. Çevrəsi, dostları, bacısı, qəzetlər və küçələr. Mənsə qorxunc bir savaşın içində idim. Hər kəs məni yox etməyə hazır dayanmışdı. Qovalanan bir heyvan kimi hər an təhdidə idim. Və bu çilğin çalışma içində yalnız idim, çevrəmdə heç kim qalmamışdı.

Yorğunluqdan dəli kimi olmuşdum. Bu savaşın içində ananın ürəyini görə bilmirdim. Ona firsət verə bilmirdim. Heyvanca egoist, yorğun və qürurlu bir kişi rolunda idim. Bəli, ananın qisas almaq istəyən bir

dişi halına gəlməsinə mən səbəb olmuşdum.

İndi onu günahlandırırımm?

Yox balam!

Ananı mənə məhkəməyə verdiyi üçün, səni mənə pəncərədən belə göstərmədiyini üçün günahlandırılara qarşıyam. Onu mənim qədər heç kim anlaya bilməz. Məhkəmə xəbərlərində çıxan şəkilləri, o çaqşın, bir az da qisas almanın verdiyi təbəsdəki acını yene ancaq mən anlaya bilərəm.

Balam, bunlar bizim qismətimizdi. Amma anan bir əlini uzatsa xilas olacaqdım.

Hə balam, acı çəkirdim və yalnız idim. Ananın məni qışqandığı hər şey şöhrətim və pulum məni bu dünyada tək qoymuşdu. Ananla aramızda olan böyük ayrılıq səbəbindən biri də Türk filmiini önəmsəmədiyinə görə idi. Ona elə gəlirdi ki, etdiyim bütün iş bəsit və alçaldıcıdı. Xalaların da eyni şeyi düşündürdü. Bu mövzuda hər an mənə üzməkdən zövq alırdılar.

Balam, bir kişinin işi həyatının ən mühüm bir hissəsidir. Gün gələcək sən də bir gün anlayacaqsan bunu.

Görürsən balam, ananı qazansam işimi, işimi qazansam ananı itirirdim.

Çox tək idim, yene də ananı dəlicə sevir və dözdürdüm. Anan işlə əlaqədar Kırklarelinə təyini çıxdı. Özü də getmək istəyirdi. "Özümə güvenim heç, başımı qataram" deyirdi. Doğru demədiyini bilirdim, getmək istəməirdi. "Getməliyəm" deyib inad edirdi. Sonra göndərdim və getdi. Niyə gətdiyini deqiq bilmirdim. Niyə razı olduğumu da...

Amma o günlər ölümümə razı olacaq qədər tükənmişdim. Yoxluğunun acısını iki gün sonra hiss etdim amma artıq gec idi. "Mənə geri dön" deyə yalvarmalı idim amma edə bilmədim.

Əlimi qolumun niyə zəncirləndiyini, utanc və əzab içində ona yazdığım gözəl məktubları niyə cırdığımı, Kırklarelina gedə bilməyib bəlkə min dəfə geri qayıtdığımı yalnız anan və xalan bilir. Və illər keçəcək sən də biləcəksən. Və ananı əsla başışlamayacaqsan.

Ananı ora göndərməklə bir kişi, bir həyat yoldaşı olaraq məsuliyyətsiz hətta günahkar kimi davranmışdım. Yene də gü-

nahkar mənəm. Bir qadının günahlarını və fəzilətlərini həyat yoldaşı yaradar. Anan sevgimizin əsərlərini dağıtmağı, mənimlə savaşıb məni rəzil etməyi artıq vəzifə bilmişdi. Mənsə hələ də birləşməmizi və pis təleyimizə qarşı bərabər olub qarşı gəlməyi təklif edirdim. Çünki ananın necə bir sevgi, bağışlama, torpaq qədər səbr, təvəkkül və inaclı olduğunu yalnız mən bilərəm. Sanki o mənimlə doğuldu mənimlə öləcək.

Ah balam! Ananın mənim yanımdan başqa bir yerdə xoşbəxt ola biləcəyini bilsəm...

Buna inanabilsəm...

Filizim, bu günə qədər sevgimə bağlı qalmaq üçün hər şeyə dözdüm. Bir yerdə artıq anana da qarşı çıxmaq məcburiyyətindəyəm. Bu qədər haqsızlığa layiq olmadığımı isbat etmək istəyirəm.

Nədi bu iyrenliklər, səssizcə sevmək və bağışlamaq varkən. Mən öz günahlarımı və onun günahlarını bilərək gələcəyə güvənli, kişi kimi, dostcasına, insan kimi, igid kimi baxaraq ancaq onu sevdim.

Yalnız onun yaratdığı və yalnız buraxmaq istədiyi sevgini xilas etməyə çalışdım. O isə sevgiyə bağlı qalmağı kiçik bir şey kimi gördü və indiki mənəndə də daha yalnızdı...

Baban Cüneyt Arkin. 6 Aprel. 1968-ci il

Türkcədən çevirdi: Oğuz Ayyaz

ELANLAR
Samux rayon Aqrar İslahat Komissiyasının 05.05.1998-ci il tarixli 08 sayılı qərarı ilə Çobanabdallı kənd sakini Məmmədov Paşa Qənbər oğlunun adına verilmiş JN-042F, kod: 50712018 nömrəli Şəhadətname itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Cəlilabad şəhəri, M.Hadi küçəsi, 71 sayılı ünvandə yaşayan İmanov Afif Adil oğluna məxsus JN-244 A, KOD 80601004 nömrəli həyat-yarı torpaq sahəsinin mülkiyyətə verilməsinə dair Şəhadətname itdiyi üçün etibarsız sayılır.
Kəlbəcər rayon Polis şöbəsinin kollektivi şöbənin rəisi Haxverdi Əkbərova atası KOROĞLU kişinin vəfatından kədərləndiyini bildirir və ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Təsisçi və baş məsləhətçi: Aqil ABBAS
Baş redaktor: İradə TUNCAV

Qəzet "Ədalət" qəzetinin bilgisayar mərkəzində yığılıb səhifələnməmiş və "Azərbaycan" Nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilmişdir.
Müəlliflərin mövqeyi ilə redaksiyanın mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

KAPİTAL Bankın 1 sayılı Nəsimi rayon filialı. kod: 200112 h/h VÖEN 9900003611 Müxbir hesabı: AZ37NABZ01350100000000001944 S.W.I.F.T. Biki: AİIBAZ 2x hesab N: AZ42AİIB38070019441100451111 VÖEN: 1300456161 İndeks:0107 Qeydiyyat nömrəsi 100
--

Ünvan: Bakı AZ-1073 Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "AZƏRBAYCAN" nəşriyyatı, 6-cı mərtəbə. Telefon: 538-05-50, 538-51-31, 434-55-98 Faks: 539-80-26 adaletqzeti@rambler.ru Qəzetdə "Oylar" və APA İA-nın məlumatlarından istifadə olunur

Tiraj: 2500 Sifariş: 25 Çapa imzalanmışdır: 19.07.2018
--